

ජව්‍යායිවී/ ජේස්

හා වැශකරන ලෝකය පිළිබඳ
හැටිතයුතු සඳහා වූ
ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංඝ්‍යාතයෙකු
මාරගෝපයේද සංගුහය

ජාත්‍යන්තර කමිකරු කාරකාලය - පිනිචා

ප්‍රකාශන අංශය (c) ජාත්‍යන්තර කමිට්‍රේ සංවිධානය 2001
පරෝම ප්‍රකාශනය 2001

ଦେଖନ ମେଲ୍‌ପାଇଁ

ISBN 92-2-112562-9

අදයන කළ ලේ, අධිකාරී ය වෙතත් දායක ගේවන වල සිංහ අවශ්‍ය මත සිංහින්හා සම්පූර්ණ ව්‍යැහිත කුරුවටත් සියලු උග්‍ර පෙන්වියෙන්තු තුළ නිසුරු සාධිතයෙනු එහි දැඩ්ඩු ඇත්තේ නිවැරදි දැඩ්ඩු නොවේ.

ଦେଇ କାମକାଳ, ଲେନ୍ଦର ଶିତପୁରୀଙ୍କର ଯେ କ୍ରିଯାତ୍ମିକ ଯତ୍ନ କଣ କାନ୍ଦନେତର ଲେନ୍ଦର, ରାଜଚଚ୍ଛବିର କଳିତାର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଏବଂ ଶିତପୁରୀ କରନ ଏବଂ ଯେ କାମକାଳ, ଶିତପୁରୀଙ୍କର ଯେ କ୍ରିଯାତ୍ମିକ କାନ୍ଦନେତର ଲୋକରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଏବଂ ଯେ କାମକାଳ ଏବଂ

സ്വന്ത www.jlo.org/puhls ഓരി അവിജ ഫോറൂം

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରକାଶନ ଓଡ଼ିଆ

පෙරවදන

එවැඩිවේ/ එක්ස් වසංගතය දැන් ගෝලිය අරුමුදයකි. එය සංවර්ධනය හා සමාජ ප්‍රගතිය හමුවේ ඇති ඉතා හෙළුමක අතිශයෙන්ගේන් එකක බවට පත්ව ඇත. එය ව්‍යාපෘති බලපාඨ බලපාඨ ඇති රට්ටුව මෙම වසංගතය විසින් සෘජ්‍ය ප්‍රතිඵල පිළිබඳව වූ දැන් ගෙවනාවක විනාශ කරමින් අරථ ක්‍රමයන් බිඳුණුවේ, ආරක්ෂාවට තරජනයක් එම්ල කරමින් හා සමාජයන් අස්ථිවර කරමින් තිබේ. උප සහරානු ආප්‍රිකාර්වී මෙම වසංගතය දැනටමත් විනාශකාරී බලපෑමක සිදුකර ඇති අතර, මෙම අරුමුදය මගින් හඳුනී අවස්ථා තත්ත්වයක නිර්මාණය කර තිබේ.

පුද්ගලයන්ට හා ඔවුන්ගේ ප්‍රවාලවලට ඇති කරන දුක ටේඳුනාවන්ට අමතරව, වසංගතය සමාජයන් හි සමාජයීය හා ආර්ථික ව්‍යුහයන් කෙරෙනි ගැඹුරු ගෙය බලපාඨ. එවැඩිවේ/ එක්ස් වසංගතය වියිතයාට ලේඛනයට බලපෑමත තරජනයකි. එය ගුම් හමුදාවේ ඉතාම එලදායී ක්‍රිඩ්ඩායුම කෙරෙනි බලපාඨ, ඉපසුම සින කරයි. එමෙනම, සිනවන එලදායීතාව, ඉහළ සන ගුම් වියදම, අම්බිවන දක්ෂතා හා පළපුරුදුද මාරුගයන්, සැම ආයෝගම වන්ත්‍යායන් මත දැවැනු සිටිවයෙක පාවති. රට අමතරව, විශේෂයෙන් එවැඩිවේ/ එක්ස් සම්බන්ධ පිටතවන හා රෝගයට ගොදුරුවූ සේවකයන් හා ජනතාව වෙනස ලෙස සැලකියෙන් හෝ සෙලා දැකිමෙන්, එවැඩිවේ/ එක්ස් රෝගය යැකියාවේද ඇත්තාවූ මුළුක අයිතිවාසිකම් වලටද බලපාඨ. ගේ වසංගතය හා එහි බලපෑම ව්‍යාපෘති හානිදායක වනුයේ ස්ථින් හා ප්‍රමුණ අනුම්, ව්‍යාපා අනාරක්ෂිත ක්‍රිඩ්ඩායුම් වලටය. එ හෙතුවෙන්, දැනට පටනින මිනින හේදාත්මක අසමානතා තව ප්‍රථ්‍යා වන අතර, ප්‍රමා ගුම්ය පිළිබඳ ගැටළුව ව්‍යාපා තීවුර වේ.

එච්.ඩී.ඩිවේ/ එඩිස් හා වධිකරන ලෝකය පිළිබඳ හාවිතයන් සඳහා මාරුගොජපදිඟ සංග්‍රහයක් තුමෙන් ප්‍රාථමික ප්‍රකාශක නිකුත් කිරීමට රාත්‍රිත්තර කමිකරු සංවිධානය කැපවුයේ එ නිසාය. මෙම සංග්‍රහය, වසාගානය පැවිරුණු වැළැක්වීමටත්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ ප්‍රවූල කෙරෙහි එහි බලපෑම හීන කිරීමටත්, රෝග ගැන ව්‍යාය කිරීමට පහසුවනයේ සමාජ ආරක්ෂණ්‍ය සැපයීමටත් මෙවලමක සේ උපකාරී වනු ඇත. එයින් සේවා ස්ථානයේ වසාගානය ගැන ව්‍යායත්මකවේ ප්‍රදානම ලෙස, එච්.ඩී.ඩිවේ/ එඩිස් සේවා ස්ථානයේ ගැටුවක ලෙස පිළිගැනීම, සේවයේදී මෙනස් ලෙස තොසුලයිම, මින් සේදාත්මක සමානතාවය, ගැවිණුවාත්මක පරික්ෂණ හා රෘණය හාවය, සමාජ සංවාදය, වැළැක්වීම, යිකුත්වාගැනීම හා සහය වැනි මුළුක මුළුධර්ම ආවාර්ථිය කෙරේ.

මෙම සංග්‍රහය, රාත්‍රිත්තර කමිකරු සංවිධානය හා එහි ප්‍රධාන යොළඹරුණිය කොටස්කරවෙන් අතර මෙනම, එහි රාත්‍රිත්තර මුළුකරවෙන් අතරත් වූ සහයෝගීතාවයේ එමයකි. උච්ච සේවාස්ථාන ප්‍රතිපත්තිය හා වැළැක්වීමේ හා රැකබල ගැනීමේ වධි සටහන සම්පාදනය හා ව්‍යායත්මක කිරීමටත්, හා සංවිධානය තොටු අංශයේ සේවකයන් ගැන කැඳුණු කිරීම උපාධ මාරුග ස්ථානය කිරීම සඳහාත් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්, සේවා යෝජක හා සේවක සංවිධාන හා අනෙකුත් සමාජ අනුශ්‍රාපනයේ හට එය මිල කළ තොගකි ප්‍රායෝගික මග පෙන්වීමක වනු ඇත. මෙය එච්.ඩී.ඩිවේ/ එඩිස් වෘෂම එරෙහිව වන සහන සඳහාටු ගෝලීය ප්‍රයත්තයට රාත්‍රිත්තර කමිකරු සංවිධානයේ වැදුගත් දායකත්වයකි.

මානව දායාලු හා සංවර්ධනයේ විශාල අරුමුදයක් මුළුවේ යහපත සේවා තත්ත්වයක් තහවුරු කිරීමට මෙම සංග්‍රහය උපකාරී වනු ඇත. මෙම අරුමුදය ගැන ව්‍යාකරිතියේදී වටිනා පාඨම් අපි දැනුමටත් ඉගෙන ගැන ඇත්තෙමු. රටවාළ කිපයක් ආකාදනය ව්‍යුත්තවීමේ විශය අඩු කර ගැනීමිත,

පුද්ගලයන් හා ඔවුන් අයත් ප්‍රජාව කෙරෙහි එහි බලපෑම හීන කරගනීමේත් ප්‍රයත්තුයන්හි යේ ප්‍රමාණයක සාර්ථකතවයක දිනාගෙන ඇත. වෙළුත්ම සාර්ථක පරිවෘත් ලෙස අයත්තුනුයේ කැපවූ නායකතවය, බහු අංශයේ ප්‍රවේශත, එව්‍යායිස්/ එඩිස් රෝගය සමඟ පිටතවන පුද්ගලයන් අනුඛ සිවිල සමාජය සමඟ හැවුලුවේ හා අධ්‍යාපනයයි. මෙම මූලිකාංග මෙම සංග්‍රහය මූලික මුලධර්ම වලද, එලදායක ත්‍රිකාත්මක හිරිමත් සඳහා සමාජ හැවුලුකරුවෙන් සහාය ලබාගනීම පිළිබඳව වූ එහි විශ්වාසය තුළුතු පිළිඳුවේ..

මේ වත්තන් ගැටු හා වසාගතය නිසා වත්තනාවූ අජේක්ෂිත ප්‍රතිච්ඡත හා වශිකරා ලේකය කෙරෙහි එහි බලපෑම පිළිබඳ අමතත්තාවත් ඉදිරිය දැකින්තාවත් හාවාත්පාදක ගෙනෙයකි. මෙම සංග්‍රහය තුළින් ගෝකායනයේ හා එව්‍යායිස්/ එඩිස් සමඟ පිටතවන ජනතාවගේ අයිතිවාන් හා ගරුත්වය රු තීම පිනිස වූ ප්‍රත්‍යන්තර හා ප්‍රත්‍යන්තර වගකීම සඳහා ප්‍රත්‍යන්තර කමිකරා සංවිධානය විසින් එහි සහයෝගය ඉහළ නාමනු ලබන්නේය.

පුද්න සොමාවිය
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල

2001 පුත්‍ර මස
පිනිවාතියි.

අන්තර්ගතය

	සංඛය
පෙරමදුන	
1. අරමුණ	01
2. හාටිතය	01
3. විෂයපථය හා සංග්‍රහය හාවිතාවන වදුන	02
3.1 විෂය පථය	02
3.2 සංග්‍රහය හාවිතාවන වදුන	03
4. ප්‍රධාන මූලධර්ම	06
4.1 එවිශ්‍යයේ/ එකිනෙක්වාස්ථානය ගැටළුවක් බෙ පිළිගැනීම	06
4.2 වෙනත් ලෙස නොසැලුකිම්	07
4.3 මූණ සේදාත්මක සමානතාවය	07
4.4 සෙශ්‍ය සම්පත්ත සේවා පරිසරය	08
4.5 සමාජ සංචාරය	08
4.6 සේවයකින් හෝ සේවා ක්‍රියාවලියකින් බහුරු කිරීම සඳහා ගැවිණා පරික්ෂණය	08
4.7 රහස්‍ය හාවය	09
4.8 සේවා සභදාතාවය දිගටම පැවත්වීම	09
4.9 වැළැක්වීම	09
4.10 රැක බලා ගැනීම හා සහය	10
5. සාමාන්‍ය අධිකින් හා වගකීම්	10
5.1 රැජය හා නිසි බලධාරීන්	10
5.2 සේවා ගෝපකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන	15
5.3 සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන	20

6.	තොරතුරු සපයීම හා අධ්‍යාපනය තුළින් වැළැකවීම	24
6.1	තොරතුරු සපයීමේ හා දැනුවත් කිරීමේ වනාපාර	25
6.2	අධ්‍යාපනික වැශිකාරීත්‍යන්	25
6.3	මිණ ශේදාත්මක විශේෂිත වැඩ සටහන	28
6.4	සෝඛන ප්‍රවර්ධන වැශිකාරීත්‍යන් හා සම්බන්ධවීම	30
6.5	හැකිරීම් රාජ්‍යී වෙනස්වීම් සඳහා ප්‍රායෝගික පියවර	30
6.6	ප්‍රජා මුළුක වැශිකාරීත්‍යන්	31
7.	පුහුණුව	31
7.1	කළමනාකරුවන්, අධ්‍යාපනයන් හා පිරිස් නිලධාරීන් සඳහා පුහුණුව	32
7.2	සමත්ත්ව ඕමුනිකයන් සඳහා පුහුණුව	33
7.3	සේවක නියෝගීතයන් සඳහා පුහුණුව	34
7.4	සෝඛන හා සුරක්ෂිතතා නිලධාරීන් සඳහා පුහුණුව	35
7.5	කර්මාන්ත ගාලු/ කමිතරු පරික්ෂකවරු සඳහා පුහුණුව	36
7.6	මිතිස් ලේ හා වෙනත් ගාරීරික ගුවන් ස්පර්ශන සේවකයන් සඳහා පුහුණුව	37
8.	පරික්ෂා	
8.1	බදුවාගතීමේදී හා සේවය යෙද්වීමේදී තහනම් කිරීම	39
8.2	රක්ෂණයේදී තහනම් කිරීම	39
8.3	වසංගතය බැවේම් ප්‍රවනතාවය ගැන විමසීමෙන් සිටීම	40
8.4	ස්වේච්ඡා පරික්ෂා	40

8.5	වෘත්තීමය ලෙස රෝගයට නිරාවරණය වූ පසු පරේක්ෂණ හා ප්‍රතිකාර	41
9.	රැකබලා ගැනීම හා සහාය	42
9.1	අනෙකුත් බරපතල රෝග හා සම්ව සැලැකීම	43
9.2	ලපදුශනය	43
9.3	වෘත්තීය හා වෙනත් සෞඛ්‍ය සේවා	45
9.4	ස්වයා සේවා හා පුරා මූලික ක්‍රියාකාරී සමග සම්බන්ධවීම	45
9.5	ප්‍රතිලාභ	46
9.6	සමාජ ආරක්ෂණ ආවරණය	46
9.7	පුද්ගලිකත්වය හා රහස්‍ය බල	47
9.8	සේවකයන් හා ප්‍රවුල සඳහා සහාය වැඩසටහන	47
එප ගුන්චි		51
i	වසාගතය හා එහි අදීනව පිළිබඳ මූලික තොරතුරු	51
ii	සේවා ස්ථානයේදී ආසාදනය පාලනය කිරීම	64
iii	එව්‍යායිස්/ එඩිස් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියක සේවාස්ථානයේදී සැලුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී හාවිතය සඳහා හර වැරදි බැලීම් ලැයිස්තුවක	67

1. අරමුණ

මෙම සංග්‍රහයේ අරමුණ වන්නේ, සහජත යැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ආකෘතිය තුළ, වශිකරන ලෝකයේ එව්‍යායි/ එඩික් වසංගතය සිප්පාදුව වූ තියා කිරීම සඳහා මාරුගෝපයේ රැසක සැපයීමයි. මේ මාරුගෝපයේ ගැනීම මුළුක වියාතමක නේත්තු ආවරණය කරනු ලැබේ.

- (අ) එව්‍යායි/ එඩික් වැළැක්වීම.
- (ආ) වශිකරන ලෝකය කෙරෙන් එව්‍යායි/ එඩික් රෝගයේ බලපෑම කළමනාකරණය කිරීම හා හින කිරීම.
- (ඇ) එව්‍යායි/ එඩික් ආකාදනය වූ හෝ එහි බලපෑමට ලක්වූ සේවකයන් රිකුතු ගැනීම හා ඔවුන්ට සහාය වීම.
- (ඈ) සත්‍ය වශයෙන් හෝ අනුමාන වශයෙන් එඩික් රෝගීයකු සඳහා සැලකීමේ පදනම මත නිත්දා කිරීම හා වෙතස් ලෙස සැලකීම තුරන් කිරීම.

2. හාවිතය

මෙම සංග්‍රහය හාවිතා කළ යුතු වන්නේ

- (අ) වනවසාධික, ප්‍රජා, කළමනීය, අංශයීය, ජාතික හා ජාතන්තර මට්ටම් තුළීන ශක්තිමත ප්‍රතිචාරයන් සං වර්ධනය කිරීමට:

- (ආ) රෝගයන්, සේවා ගෝපකයන් හා සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන්, එහත්තිය සෞඛ්‍ය කාරුණ මණ්ඩල එවිඳිවී / එධික ගැටළු පිළිබඳ විශේෂඥයන් හා සියලුම අදාළ කොටස්කරුවන් (පුරු මූලික හා රාජ්‍ය තොටත සංවිධාන ඇතුළු) අතර සංවාද, අදහස් විවාරණ, සාකච්ඡාම ගනුදෙනු කිරීම් හා සියලුම ආකාරයේ සහයෝගීතා බ්‍රිතාන්තයා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට:
- (ඇ) සමාජ හෙළුළුකරුවන් සමග අදහස් විවාරණයන් පසු සංග්‍රහයේ අන්තර්ගතයන්
- පාතික නීති, ප්‍රතිපත්ති හා බ්‍රිතාන්තමක වැඩසටහන
 - සේවා සජානවල/ වන්ඩාර ගිවිසුම්, හා
 - සේවා සජාන ප්‍රතිපත්ති හා බ්‍රිතාන්තමක සැලසුම් තුළීන බ්‍රිතාන්තමක කිරීමටය.

3. විෂය පටිය හා සංග්‍රහයේ භාවිතා වන වදන්

3.1 විෂය පටිය

මෙම සංග්‍රහය අදාළ මත්‍යයේ

- (ආ) රාජ්‍ය හා පුද්ගලික යන අංශවල (රුකිණ ඉංග්‍රීසිකරුවන්ද ඇතුළු) සම සේවා ගෝපකයකු හා සේවකයකු කෙරෙහිද
- (ඇ) සංවිධාන හා අසංවිධාන යන සියලුම ආකාරයේ සේවාවන් කෙරෙහිය.

3.2 සංග්‍රහයේ හාවිත වන්නාවූ වදන්

එවැඩිවී – මානව ප්‍රතිශක්ති හීත්තා විසිරසය. අවසානයේදී, එකිනේ රෝගයට සේතුවන, සිරුරු ප්‍රතිශක්ති ත්‍රියාවලිය දුරටත් කරන්නාවූ විසිරසයකි

බලපෑමට ලක්ව පුද්ගලයන් – වසංගතයේ පුඩ්ල බලපෑම නිසා එවැඩිවී/ එකිනේ සේතුවන පිවිතය මොනයම් අයුරකින් හෝ වෙනස් වූ පුද්ගලයේ.

ඒකිනේ – අත්‍යුත්කරුගත ප්‍රතිශක්ති හීත්තා සංකීර්ණ රෝග ලක්ෂණයන්, අදවනතුරු පිළියාක සොයාගෙන තැබේ, අවස්ථානුකුලට බෝචන්නාවූ හා පිමිකාවක ලෙස හැඳුන්වනු ලබන වෙදුන මය තත්ව යෙකුති.

වෙනස් ලෙස සැපයීම් – රේ වදන සංග්‍රහයේ හාවිතා කර ඇත්තේ 1958 (අංක 111 දරඟ) (රැකියාවේ හා වෘත්තියේ) බෙනසකම් කිරීම පිළිබඳ සම්මුතියේ අර්ථකරුනය අනුව එවැඩිවී තත්ත්වය ඇතුළුත කිරීමටය. මිනින දියානත්වය සේතුවන් වෙනස් ලෙස සැපයීමද ඇතුළුව සේවකයෙකු අනුමාන වශයෙන් එවැඩිවී රෝගීයෙකු ගසි සැපකා වෙනස් ලෙස සැපයීමද මෙයට අයතිය.

ආබාධිත පුද්ගලයෝ – හාවිතා කර ඇත්තේ 1983 (අංක 159 දරඟ) වෘත්තිය ප්‍රතිඵල්පනය හා රැකියාවේ යොදුම (ආබාධිත පුද්ගලයන්) පිළිබඳ සම්මුතියේ අර්ථකරුනය අනුවය. ඉත්, යථා පරිදි පිළිගත හාරිරික හෝ මානසික ආබාධයන් නිසා සුදුසු රැකියාවක ලබා ගැනීම, පෘත්‍රවාගන යාම හා එයි උසස් වේමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා සැපවිය යුතු පරිදි කින්වී ඇති පුද්ගලයන් අදහස් චේ.

සේවා යෝජකයා - පාතික නීතිය හා පරිවය ප්‍රකාරව, දෙපාර්තමේන්තු අධිකරිත හා වගක්ම් සභාපිත කරනා, මුළු හෝ වාචික ගිවිසුමක යටතේ, සේවකයන් සේවාවක ගෙදන, පුද්ගලයනු හෝ සංඝිතානයක් අදහස් වේ. රජයයන්, රාජ්‍ය අධිකාරීන්, පුද්ගලික වනවකායන් හා තනි පුද්ගලයන් සේවා යෝජකයන් විය හැක.

වෘත්තිය සෞඛ්‍ය සේවා - මේ වදුන් සංග්‍රහයේ භාවිතා කර ඇත්තේ 1985 (අංක 161) දිරෝ වෘත්තිය සෞඛ්‍ය සේවා පිළිබඳ සම්මුතියේ වන විස්තර අනුවය. ඉන්, අවශ්‍ය ලෙසට වැළැකවේමේ කාර්යයන්ද, සේවය ආක්‍රිත උපරිම කාරිතික හා මානසික සෞඛ්‍යය ප්‍රාගා කර ගැනීම පහසු වන්නාවූ, ආරක්ෂිත හා සෞඛ්‍ය සම්පත්ත පරිසරයද, සේවා කුම්වේදයන්ද සභාපිත කර පවත්වාගෙන කාම උදෙකාවූ, අවශ්‍යතා සම්බන්ධව සේවායෝජකයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගිතයන්ට උපයදී දීමද ආවර්ණය වේ. සේවකයන්ගේ කාරිතික හා මානසික තත්ත්වයන් අනුව ඔවුන්ගේ හැකියාවන්ට ගැලපෙන ලෙස සේවාවන් සුදුසු පරිදි වෙනස් කර ගැනීමේ උපයදී ද රට ඇතුළතය.

කාඩාරණ ප්‍රතියෝජනය - රැකියාවකට හෝ සේවා සභානයකට ඇති කරන්නාවූ කාඩාරණව ප්‍රායෝගික වන, හා එව්‍යායිස් / එඩික් සමග පිටතවන කෙනෙකුට රැකියාවකට බැඳීමට, සහභාගිවීමට හෝ එහි උසස්වීමට හැකිවන පරිදියෙන් වූ වෙනස් කිරීම් හා ගැලපුම් ලෙසින් අදහස් වේ.

ගවෙශන පරීක්ෂණය - සපුළු (එව්‍යායිස් පරීක්ෂණය), වතු (අවදානම් සහගත හැකිරීම් තක්සේරු කිරීම්) හෝ දැනටමත කර ඇති පරීක්ෂණ හෝ භාවිත ප්‍රතිකාර පිළිබඳව ප්‍රක්‍රී කිරීම් ආවර්ණය කෙරේ.

ස්ථ්‍රී පුරුෂ බව හා මූග ශේෂය – ගැහැණු හා පිරිම් අතර ඒව විද්‍යාත්මක ලෙනම සාමාජික වෙනසක්ම ඇත. “ස්ථ්‍රී පුරුෂ බව” ඒව විද්‍යාත්මකව ඇති ඇති වෙනසක්ම හඳුන්වන අතර “මූග ශේෂයන්” සාමාජික සූලිකාවේ ගැහැණු පිරිම් අතර සාමාජික ඇති වෙනසක්ම හඳුන්වනු ලැබේ. මූග ශේෂ සූලිකා විද්‍යාමාන වන්නේ සාමාජික සැයිරිම තුළුති. එවා සාම්ප්‍රදායික තුළත් අතරත් පුද්ගලික වෙනස වෙති. එසේම එම සූලිකා කෙරෙහි වෙයි, පන්තිය, රාතිය, ජනවාරිකිකත්වය හා ආගම මෙනම සුගැනීය, ආර්ථික හා දැනුපාලනික පරිසරයද බැවානු බැඩි.

මිනින්ව සම්ප්‍රදාය වන්නාව ආකාදන` – වෙනත රෝගවලට අමතරව මෙය සිංහල, වැනිග්‍රාමීය, ක්‍රාන්කීය හා ගොනෝරියා ඇතුළත් වේ. එසේම, පොදුවේ මිනින්ව සම්ප්‍රදාය වන්නාව රෝග යයි සැපුකෙන තත්ත්වයන්ද ර්‍යත ඇතුළත්ය.

සේවය අවසන් කිරීම – 1982 (අංක 158 දරණා) සේවය අවසන් කිරීම විඵ්‍යාල සම්මුතියේ අර්ථකරනය මෙනි. සේවා ගෝපකයා විසින් සේවකයා අස්ථිරමයි.

සමක්ෂ පුරුෂ ප්‍රවීණිකාරී පියවර – රැකිරිය මගින් සම්ප්‍රදාය වන වනාධි ජනකයන්ගේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා භාවිතා වන ආකාදනය පාලනය කරන සරල ප්‍රමිතියකින් යුත් පරිවයන්. (පුරණ පැහැදිලි විස්තරයන් සඳහා අමුණුම් II බලන්න)

අසංවිධිත කාර්යයන්හි නියුත්ත (අසංවිධිත අංශය යනුවෙන්ද තඳත්වනු)
සේවකයා – මෙය I වන උග්‍ර ගුත්ත්‍රයේ පැහැදිලි කර ඇත.

සේවක නියෝජිතයේ – 1971 (අංක 135 දුරණ) සේවක නියෝජිතයන් පිළිබඳ සම්මුතිය අනුව, පාරිඛ නීතිය හා පරිවාර පරිදි එසේ හඳුන්වන පුද්ගලයේ ටෙරි. පහත අයදු රෝ ආචුපතය :

- (අ) වෘත්තීය සම්බිඩ් නියෝජිතයන්. එනම්, වෘත්තීය සම්බිඩ් හෝ එවත් සම්බිඩ් සාමාජිකයන් විසින් නමිකරන ලද හෝ තොරා පත් කරන ලද පුද්ගලයන්.
- (ආ) ගෙරි පත්වු නියෝජිතයන්. එනම්, පාරිඛ තීටියේ හෝ රැගුලකි වල හෝ සාමූහික ගිවිසුම්වල පුරිතාදන අනුව වන්නාදාරයක සේවකයන් විසින් තිද්‍යාසේ තොරා පත්කරගත් පුද්ගලයන්. එ අයගේ කාර්යකාරය රැඳී ඇදාළ වෘත්තීය සම්බිඩ් සඳහා විශ්වාසිකමක් ලෙස පිළිගෙන ඇති කාර්යයන් තොටිය යුතුය.

ආකාදනයට ගොදුරුවීය හැකිතාවය – සමාජ ආර්ථික බල පිරිසීම හා සංස්කෘතික පිරිසීම තිකාරවන ඇවිත්ත සේවා තත්ත්වය සේවකයන්ට රෝගය ආකාදනය වේලේ අවදානම වඩාත් ආසන්න කරයි. එයින් ප්‍රාථමික සේවය යොදාවා ඇති ප්‍රමුණත්‍යා අවදානම් තත්ත්වයද තීවුර කරයි. (වැඩි විස්තර සඳහා උපග්‍රහනට 1 බලන්න)

4. ප්‍රධාන මූලධර්ම

4.1 එවිළිඹි/ එක්සිස් සේවා ස්විනයේ ගැටළුවක් ලෙස පිළිගැනීම

එවිළිඹි/ එක්සිස් සේවක්ටාන ගැටළුවක් වන අතර, සේවක්ටානයේ අභ්‍යන්තර බරපතල රෝගයක්/ තත්ත්වයක් ලෙස සැලකිය යුතුය. මෙය

අවශ්‍ය වන්නේ සේවක පිරිස කෙරෙහි එය බලපාන නිසා පමණක නොවේ. සේවා සංඝිතය පුද්ගලයෙන් ප්‍රජාවගේ කොටසක් ලෙස, එයට වසාගතයෙන් පැහැරීම හා බලපෑම සිමා කිරීමේ ප්‍රථම් අරුණයෙන් කාරුණිකයක් ඉටුකළ යුතු නිසාය.

4.2 වෙනස් ලෙස තොසැලකීම

යහුත් රැකිය හා ආක්‍ර්‍යය තුළ හා එවැඩිවී/ එකිනෝ වැළැඳුන හෝ එහි බලපෑමට ලක්ව පුද්ගලයන්ගේ මානව අධිකිත් හා ගරුත්වය ගරු කරුණ විටදී, සහන ලෙස හෝ අනුමාන ලෙස එඩිස් කාරුණිකා යයි සේවකයෙකුට එරෙහිව වෙනස් ලෙස තොසැලකීය යුතුය. එවැඩිවී/ එකිනෝ සමග පිටතවන අයට වෙනස්කම් කිරීමෙන් හා නිත්දාවට පත් කිරීමෙන් එවැඩිවී/ එකිනෝ වැළැඳුක්මේ ප්‍රවර්ධනය කිරීම් අරමුණා කොටගත් ප්‍රයත්තයන්ට බාධා ඇතිවේ.

4.3 ලංග හේදාත්මක සමාජතාවය

එවැඩිවී/ එකිනෝ රෝගය ලංග හේදාත්මක මානයන් පිළිගත යුතුය. පිට විද්‍යාත්මක, සමාජ හා සංස්කෘතික හා ආර්ථික හේදා නිසා, පිරිමිතට වඩා ස්ථීත්වා බොහෝවේ ආයාදනය වේමේ හා එවැඩිවී/ එකිනෝ ව්‍යාපෘතිය හානි දායකව බලපෑම් හැකියාව වයිය. සමාජය ලංග හේදාය අනුව වෙනස් ලෙස සැලකීම වයිවන තරමාම හා ස්ථීත්ගේ තත්ත්වය පහතවන තරමාම එවැඩිවී/ එකිනෝ වල බලපෑමද ඔවුන්ට සම්බාධ්‍ය ලෙස අභිජනනයේ. එමනිසා, එවැඩිවී/ එකිනෝ පැහැරීම සාර්ථකව වැළැඳුක්මට හා ස්ථීත්වා එවැඩිවී/ එකිනෝ ගැන ව්‍යායා කිරීමට අවස්ථාව දීමට, වඩා සමාන ලංග හේදාත්මක සභාදතා හා ස්ථීත් බල සහිත කිරීම අත්‍යවශ්‍යය.

4.4 සෞඛ්‍ය සම්පත්න සේවා පරිසරය

සේවා පරිසරය, 1981 (අංක 155 දරණ) වෘත්තීය ආරක්ෂාව හා සෞඛ්‍ය පිළිබඳව වූ සම්මුතියේ ප්‍රතිඵාදන හා අනුකූලවූ හා එව්‍යායිෂ්වී සම්පූෂ්‍යය වළකාශනතාවූ, හැකිතාක දුරට ප්‍රායෝගිකවූ, සෞඛ්‍ය සම්පත්න හා ආරක්ෂාකාරී වුවක විය යුතුය.

සෞඛ්‍ය සම්පත්න සේවා පරිසරයක්, සේවය හා සම්බන්ධව ප්‍රශන්ත කාරීරික හා මානසික සෞඛ්‍යයකට පහසුකම් සෙසින අතර, සේවකයන්ගේ කාරීරික හා මානසික සෞඛ්‍ය තත්ත්වය අනුව ඔවුන්ගේ හැකියාවන්ට ගැලපෙන ලෙස සේවාවන් වෙනස් කිරීමද පහසු කරයි.

4.5 සමාජ සංවාදය

එව්‍යායිෂ්වී/ එඩිස් ප්‍රතිඵත්වියක හා වැඩ සටහනක සාර්ථකව ත්‍රිකාත්මක කිරීම සඳහා, සේවා යෝජකයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන් හා රුපයන්ද, අතර සහයාගා හා විශ්වාසය අවශ්‍ය අතර, යුදුසු අවස්ථාවන්හිදී, එව්‍යායිෂ්වී/ එඩිස් ආකාශනය වූ හෝ එහි බලපෑමට ලක්වූ සේවකයන්ගේ ස්ථ්‍රීය සහභාගිත්වයද ලබාගත යුතුය.

4.6 රැකියාවෙන් හෝ සේවා ක්‍රියාවලියකින් බැහැර කිරීම සඳහාවූ ගවේගනුත්මක පරික්ෂණය.

රැකියා ඉල්ලුම්කරුවන හෝ රැකියාවේ යොදු සිටිනතන එව්‍යායිෂ්වී/ එඩිස් සොයාගැනීමේ පරික්ෂණයට හාජනය නොකළ යුතුය.

4.7 රහස්‍යභාවය

ඊකියා ඉල්ලුම්කරුවෙන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ එව්‍යායාවේ ආක්‍රිත පුද්ගලික තොරතුරු හේපිකරුනා ලෙස ඉල්ලුම් යුතුකි යුතුත නොවේ. එසේම, එකට සිව්‍යනාවු සේවකයන් පිළිබඳ එවකි පුද්ගලික තොරතුරු හේම් කිරීමට එකට සේවය කරන්නන් ලක් නොකළ යුතුය. සේවකයකුගේ එව්‍යායාවේ තත්ත්වය සම්බන්ධ පුද්ගලික දරුණ කරා වූ ප්‍රවේශය, 1997 සේවකයන්ගේ පුද්ගල දත්ත ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ රා. කම්. සංවිධානයේ හාටියන් පිළිබඳ මාරුගෝලදී සංග්‍රහයට අනුරූපීව රහස්‍යබව සුරුයිලේ රිති මගින් පාලනය කළ යුතුය.

4.8 සේවා සඛ්‍යතාව දිගටම පවත්වාගත යාම

එව්‍යායාවේ ආසාදනය සේවය අවසන් කිරීමට තරම් සේතුවක නොවේ. වෙනත් බොහෝ තත්ත්වයන්හිදී මෙන්, එව්‍යායාවේ ආක්‍රිත රෝගීන්ටද තෙවුනුමය යෝග්‍යතාවය අනුව සේවය කළ හැකි තාක්ෂණ්‍ය, ලබාගත හැකි සුදුසු සේවයක යොදීමට අවස්ථාව දිය යුතුය.

4.9 වැළැක්වීම

එව්‍යායාවේ ආසාදනය වැළැක්වීය හැක. උච්ච පරිදි, පාතික තත්ත්වයන්ට ඉලක්ක කළාවූ හා සංස්කෘතිය අනුව සංවිධීවූ විවිධ උගා මාරුග රාජ්‍යක මගින්, රෝගය සම්පූර්ණය වන්නාවූ මාරුග සියලුක්ම අසුරාවය හැකිය.

හැකිරීමේ වෙනසක්ම්, දැනුම, ප්‍රතිකාර හා වෙනස ලෙස නොසුළකාත පරිසරයක බිජි කිරීමෙන් රෝගය වැළැක්වීම තවදුරටත තහවුරු කළ හැක.

තොරතුරු සහේම, අධ්‍යාපනය හා සමාජ ආරථික සාධක ගණ ත්‍රිය කිරීම මාරුගෙන් , විජ්‍යාලයන් ආක්‍රම හා හැකිරීම් ටෙනස් කිරීම හා බදුනාව වැළැක්වීමේ ප්‍රයත්න ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙන් සමාජ හුවුලුකරුවන් අද්විතීය ස්ථානයක සිටී.

4.10 රැකිබලා ගැනීම හා සහායවීම

සහයෝගිතාවය, රැකිබලා ගැනීම හා සහායවීම මගින් වැඩකරන ලේකයේ එව්‍යාපිත් / එකිස් වලට ප්‍රතිචාරය වූ මාරුගෙනුදැක්තවය විය යුතුය. දැයිය හැකි සේවන සේවා සඳහා, එව්‍යාපිත් කාරක සේවකයන් ඇතුළු, සියලුම සේවකයන්ට අයිතියක් ඇත. වහුමාන්‍යාරීත සමාජ ආරක්ෂණ වැඩකටතන් හා වෘත්තීය යොජනා තුම්බලිත සම්බන්ධ ප්‍රතිලාභ කරා යොමුවීමේදීත් එවා ලබා ගැනීමේදීත් ඔවුන්ගේ යැපන්තන්ට ටෙනස් ටෙනස් නොසැපකිය යුතුය.

5. සාමාන්‍ය අයිතින් හා වගකීම්

5.1 රජයන් හා ඒවාගේ නිකි බලධාරීන්

- (අ) එකාඛදෙනාවය පාතික සාලසුම්වලට වැඩකරන ලේකය ඇතුළත් කිරීමේ වදුගත්කම තේරුවීයෙන පාතික එව්‍යාපිත් / එකිස් තුළුපායන්හි හා වැඩසටහන්හි එකාඛදෙනාවය ඇති බවට රජයන් සහයිත කළ යුතුය. උදාහරණ වශයෙන් දක්වනොත්, පාතික එකිස් සහාවල සාමාජිකත්වයට සේවායෝගකයන්ගේ, සේවකයන්ගේ, එව්‍යාපිත් / එකිස් වැළැපුන් අයෙන් හා කම්මිකරු හා සමාජ සේවා කටයුතු සඳහා වගකියන්නාව අමාත්‍යාංශවල නියෝගීතයන්ගේ ඇතුළත් වේ සහයිත කළ යුතුය.

- (ආ) වහු - අංශ සහභාගිතවය - වධිකරන ලෝකයේ වධිම හැවුලුකරුවන් සංඛ්‍යාවගේ සහභාගිතවය උදෑසා තිසි බලධාරීන් විසින්, රජයේ තියෙකුටියායන්, පුද්ගලික අංශය, සේවක හා සේවා යෝජක තියෙකුටියන් හා අදාළ සියලුම කොටසකරුවන් ඇතුළත් පුළුල් හැවුලු ආරක්ෂණය හා වැළැක්වීමේ කාර්යය සඳහා සංවිධානය කර සහාය දිය යුතුය.
- (ඇ) සම්බන්ධිකරණය - රජයන් විසින් වධිකරන ලෝකයේ මදිහත්වීමට ඉඩ සැලස්න පරිසරයක් සපයාම්පද, සමාජ හැවුලුකරුවන්ගේ හා අදාළ සියලුම කොටසකරුවන්ගේ සහභාගිතවයේ උපරිම එම තොළ ගනිමින්ද සියලුම මදිහත්වීම් පාතික මට්ටම් පහසුකම් සැලසිය යුතු හා සම්බන්ධිකරණය කළ යුතුය. සම්බන්ධිකරණය දැනුවත් පටින තිකා මාරුග හා සහායක සේවා මත ගොඩනගිය යුතුය.
- (ඈ) වැළැක්වීම හා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය - තිසි බලධාරීන් විසින් අතිත සමාජ හැවුලුකරුවන් හා එකම දැනුවත් කිරීමේ හා වැළැක්වීමේ වධිසටහන්, විශේෂයන් සේවා ස්ථානවල පිළිගුවා පෙළුම්විය යුතුය.
- (ඉ) සායනික මග පෙන්වීම - සේවා ගෝපකයන් විසින් සේවකයන්ට සයුරුවම සෞඛ්‍ය සේවා සපයීමේ ප්‍රාථමික වගකීමක් දරයා රටවල රජයන් විසින් එවැඩිවී / එඩික වලුන් රැකබලා ගැනීම්. හා සායනික කළමනාකරණය පිළිබඳව සේවා ගෝපකයන්ට සහායවීම සඳහා වූ මාරුගෙපඳුණ සපයීය යුතුය. මෙම මාරුගෙපඳුණ විසින් පටින සේවාවන් පිළිබඳව සැලකීමෙන් විය යුතුය.

- (B) සමාජ ආරක්ෂණය – වෙනත් බරපතල රෝගයන්ට ගොදුරුවූ සේවකයන්ට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ වලට තොඟුව, එව්‍යුතිවා/ එඩිස් බ්ලූලා සේවකයන්ටද පාතික නීති හා රෝගාලයි සටහේ වූ ප්‍රතිලාභ ලැබෙන බවට රෝගයන් සහවික විය යුතුය. සමාජ සංරක්ෂණ වශී සේවක සැලසුම් කිරීමේදී හා ත්‍රියාස්ථා සේවකයන් මිනින්දෝ රෝගයන් රෝගයෙහි වර්ධනය හා වරින්වර පසුකැඳවී ලක්ෂණ සැපුකිලටට ගෙන, ඒ අනුව කැඳුතු විශ්‍යාචිතව ගැලුමිය යුතුය. උදාහරණ වශයෙන්, අවශ්‍ය නම් හා අවශ්‍ය ව්‍යුත් ප්‍රතිලාභ සැලසීම හා ඉල්ලම් ගෙන කිහින්මත් ත්‍රියා
- (C) පර්යේෂණය – පාතික එඩිස් සැලසුම් සමඟ ජ්‍යෙෂ්ඨධාතාවයක අත්කරුගැනීම සිනිස සමාජ හැඳුම්කරුවන සැල්ස කිරීමට, වසංගතය නිසා සේවා සභානයට සිදුවූ පිරිවය ඇගිලීමට, සමාජ සංරක්ෂණය ක්‍රිම හා අර්ථ ක්‍රිමය සඳහා හා එහි සමාජ ආරක්ෂක බලපෑම අඩුකර මිල සැලසුම් කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීමට, නිසි බලධාරීන් විසින් ජන සභානා ව්ද්‍යාත්මක ප්‍රක්ෂේපයන්, වන්නාත්තිය හා බලපෑමේම ගෙන අධ්‍යයනයන් හා කාර්යක හා විතයන පිළිබඳ විෂයනුවාදී අධ්‍යයනයන් පැවත්වීමට හා එවායේ සොයා ගැනීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට ගෙරුයමත හා උපකාර කළ යුතුය. මෙය කාර්යක කර ගැනීම සඳහා ආයතනික සභාය හා ත්‍රියාමන රාමු සැකිල්ල සැපීමට උපකාර කළ යුතුයේ රෝගයන්ය. පර්යේෂණයන්ට, සේවායේරකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන විසින්දු සේවක සංවිධාන විසින්දු කර ඇති පර්යේෂණය හා උත්ත තුළීන් මිග යෙදුය හා සංවිදී විශ්‍යාචිතය ඇතුළු කළ යුතුය. උත්ත රෝග කිරීම, හැකිතාක දුරට අංශයකට විශ්‍යාචිත වීම අවශ්‍ය වන අතර, ස්ථානී පුරුෂ බව, පාතික, මූලික දූශානවිය, වයස, රැකිණාව, හා වෘත්තියෙන් තත්ත්වය අනුව වෙන වෙනත් කළ යුතුය. එමනම එය සංස්කරණය ලෙස සංවිදී අයුරිත කිරීම අවශ්‍යය. හැකි අවස්ථාවල බලපෑම් තක්ස්රු කිරීමේ නිත්ත යනුවා පිළිවුවය යුතුවේ.

- (උ) මුළු සපුරා සපයීම් - රජයන්, හැකි අවස්ථාවන්හිදී සමාජ හැඳුළුකරුවන් හා අනෙකුත් කොටස්කරුවන් හා සාකච්ඡා කරමින්, එව්‍යායි/ එකිනෝ නියා දැයික යුතු වියදම් ඇයෙකුතෙක්න් කර, අදාළ වන්නේ තම් සමාජ සර්කෘත්‍යාය තුළද ඇතුළත් කරමින්, පාරිභ එකිනෝ උපායමාරුණික සැලකුම් සඳහා දේශීයවද ජාත්‍යන්තරවද අරමුදල සංව්‍යතා කිරීමට සොයා බලුය යුතුය.
- (ඃ) නීති රිති - සේවා ස්ථානයේ වෙනස් ලෙස සැපුරා පිටු දැක්මාවත් සේවා ස්ථානයේ වැළැක්වීමේ හා සමාජ ආරක්ෂණ කටයුතු සහතික කිරීමටත්, රජයන් විසින් සමාජ හැඳුළුකරුවන් හා එව්‍යායි/ එකිනෝ කෙශේෂයේ විශ්‍යාලුයන් සමග සාකච්ඡා කරමින්, අදාළ නියාමන රාමු සැකිල්ල සපයීය යුතුය. අවශ්‍ය වේ තම්, කම්කරු නීති හා අනිත් නීති රිනිද සංශෝධනය කළ යුතුවේ.
- (඄) රජය සහය ලැබීම සඳහා කොන්දේසි - රජය විසින් පාරිභ හා ජාත්‍යන්තර වන්ඩාර සඳහා ආරම්භක අරමුදල හා උත්ස්‍යාර්ථ සපයීමිදී අරඹලාකින් පාරිභ නීති රිති පිළිපැදිය යුතු බවට නියම කළ යුතුය. එමතම්, අරඹලාකින් මෙම සංග්‍රහය අනුව හා සංග්‍රහයේ ප්‍රතිඵාදන ත්‍රියාතමක කිරීම උරුකා වූ ප්‍රතිඵත්ත් හෝ සංග්‍රහයේ අනුව කටයුතු කිරීමට උනත්ද කළ යුතුය.
- (අ) ත්‍රියාතමක කිරීම - නිසි බලධාරීන් විසින් එව්‍යායි/ එකිනෝ හා වය කරන ලෝකය ආවර්ත්තාය කරනා නීතිරිති හා රෝගාක් පිළිපැදිලි ගොදුම හා එමදායකම මග පිළිබඳව සේවා යෝජකයන්ට හා සේවකයන්ට තාක්ෂණික තොරතුරු හා උපදෙස් සපයීය යුතුය. ඔවුන් කරමාන්තකාලා/ කම්කරු පරීක්ෂණ සේවය, කම්කරු උසාව් හා

වේනියුලය සහ වැනි ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යුහයන් හා ක්‍රියා දාමයන්ද ගෙවීමක් කළ යුතුය.

- (ආ) අසංව්ධිත කාර්යයන්හි නියුත්ත (අසංව්ධිත අංශය ගිණු හැඳුනුවන්)
යෝගයෙන් - රජයන් විසින්, ආදායම ජනනය හා සමාජ ආරක්ෂණ්‍යය ඇතුළු එව්‍යිඛිවී/ එඩිස් වැළැක්වීමේ වයි සටහන් වෙති යෝගයන් කරාද වනාථත කිරීම හා ගැලීම අවශ්‍යය. උච්ච අවස්ථාවලදී, පළාත් ප්‍රජාවන්ද යොදා ගෙවීම් නම් ප්‍රාග්‍යෙන් සූලුදුම් කිරීමට හා සංවර්ධනය කිරීමටද රජය ක්‍රියා කළ යුතුවේ.
- (ඇ) සැහැලු කිරීම - රජයන් විසින් රජයේ යොඩු සේවා රැකවරු වාධියක්ති, සමාජ සංරක්ෂණ තුම් සහ/ ගේ වෙනත් රජයේ අදාළ පියවර මගින් රැක බලා ගැනීම හා සහාය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. රජයන් එස්ස්ම, ප්‍රතිකරු ගැනීම් ඉඩ ප්‍රස්ථා සහතික කිරීමට ප්‍රයත්න දැරිය යුතුවාක් මෙනම, උච්ච අවස්ථාවන්හිදී, සේවා යොඩකයන් හා යොඩක සාධාන සමඟ ප්‍රාග්‍යෙන් සූලුදු කළ යුතුය.
- (ඇ) ප්‍රමුත් හා තරුණා පිරිස් - ප්‍රමා ගුමය තුරත කිරීමේ වයි සටහන් වළදී, එව්‍යිඛිවී/ එඩිස් නිසා රෝගීවූ ශේ මිය නිය මෙක, පියෙක ශේ දැම්විටියන් ඇති ප්‍රමුත් හා තරුණා පිරිස් කෙරෙහි වස්‍යගතයේ බලපෑම ගන්, අවධානය යොමුවන් බවට රජය සහතික කළ යුතුය.
- (ඇ) කළුරීය හා ප්‍රාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව - එව්‍යිඛිවී/ එඩිස් හා රේ අදාළ වාධිකරන ලේකයේ අවශ්‍යතා කෙරෙහි ප්‍රාත්‍යන්තර අවධානය යොමු කිරීම උදෙකා, රජයන් විසින් අන්තර - රාජ්‍ය නියෝගීතායන්න හා සම්බන්ධිත කොටසකරුවන් මගින් රාජික හා ප්‍රාත්‍යන්තර මට්ටම් සහයෝගීතාව ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. රේ සහාය විය යුතුය.

- (iii) ජාත්‍යන්තර සහාය – උච්ච අවස්ථාවන්හිදී, රජයන් ජාතික වැඩසටහන සඳහා ජාත්‍යන්තර සහාය ලබාගත යුතුය. වයිරෝ බලපෑමට එරෙහිව වූ බෙහෙත වම මීම අඩු කිරීමේ හා එවා ලබා ගැනීම පහසු කිරීමේ ජාත්‍යන්තර වන්තාරවලුට සහායවීමේ අරමුණ ඇති ප්‍රයත්ත දීමෙන් කළයුතුය.

(iv) යෝගයට ගොදුරුවීය හැකිතාවය – රජයන් විසින් ආකාද්‍යා ගොදුරුවීය හැකි ඉඩකිඩි ඇති සේවකයන් හඳුනා ගැනීමට පියවර ගෙන, එම සේවකයන්ගේ එකී සාධක පැරදුවීමට උපාය මාර්ග යොදීය යුතුය. එසේම, එම සේවකයන් උදෙසා උච්ච වැළැකවීමේ වැඩ සටහන ත්‍රියාතමක බවට රජයන් විසින් සහතික වීමට අරමුණ නොව ගත යුතුය.

5.2 සේවා යෝජකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන

- (ආ) සේවා ස්ථානයේ ප්‍රතිපත්තිය - ආකානුතෙක් පැතිරීම වෘත්ත්‍යාලුම්බද එව්‍යාපිත්වී/ එඩිස් අභ්‍යන්තර මෙනස් ලෙස සැලැකිම් වෘත්ත සේවකයන් අරාත්තා කිරීමටද සැලකුම් කළ, උච්ච සේවා ස්ථාන ප්‍රතිපත්තියක් සහකෝ කර ත්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවායේ ජ්‍යෙෂ්ඨතා විසින් සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ තියෙකුම්තයන් සමඟ සාකච්ඡා කළ යුතුය. සේවා ස්ථානයේ ප්‍රතිපත්ති සැලකුම් කිරීම හා ත්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව වූ හරි වැයදි බලීම් ලයිස්තුවක උපග්‍රහණය III හි දැක්වේ.

(ඇ) ජාතික, අධ්‍යාපන හා සේවා ස්ථානය/ ව්‍යුහාධික ගිවිසුම් - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ තියෙකුම්තයන් සමඟ එව්‍යාපිත්වී/ එඩිස් ප්‍රශ්න වලට අදාළව සේවා නියමයන් හා කොටස්සා සාකච්ඡා කිරීමේදී සේවායේ ජ්‍යෙෂ්ඨතා

පාරිජන නීතිය හා හාටුනයන්ට අනුකූලව ත්‍රියා කළ යුතුය. එසේම, ඔවුන් විසින් පාරිජන, අඟයිය, සේවා ස්ථානීය/ වන්නපාරිය ශිවිෂ්ම් වල එවිඇඩ්වී/ එඩිස් වැළැකවේමේ හා ඉන් ආරක්ෂාවේමේ ප්‍රතිඵාදන අතුළත කළ යුතුවේ.

- (ඇ) අධ්‍යනපනය හා ප්‍රග්‍රහණව - සේවායෝජකයන් විසින් සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන් සමඟ සහකට්ඡා කරමින්, එවිඇඩ්වී/ එඩිස් වැළැකවේම, රෙක බලාගැනීම හා සහායවීම සහ කරුණුද, රෝගය සම්බන්ධව වන්නපාරිය ප්‍රතිඵත්තියද, රෝගය වැළුදුන ගේ එහි බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයන්ට එරෙහිව වන වෙනස් ලෙස සැපුකිල් අඩු කිරීමටද කාරුය මතඩලයට අයත් විශේෂිත ප්‍රතිලාභ හා සීමික්මිද සම්බන්ධව සේවකයන්ට තොරතුරු සැපයීමේ, අධ්‍යනපනය දීමේ හා ප්‍රග්‍රහණ කිරීමේ සේවා ස්ථාන වැඩ සටහන් දියත් කළ යුතු අතර, එවාට සහාය විය යුතුය.
- (ඇ) ආරථික බලපෑම - සේවා යෝජකයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන්, ඔවුන්ගේම සේවාස්ථානයට හා අඟයට එවිඇඩ්වී/ එඩිස් රෝගයේ ආරථික බලපෑම නිසි පරිදි තක්සේරු කිරීමට යෝග්‍ය උපාය මාරුග සෘජුරුධිනය කිරීමට හා රෝග ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී සේවකයන් හා එකට එකට ත්‍රියා කළ යුතුය.
- (ඉ) සේවක මණ්ඩල ප්‍රතිඵත්ත - සේවායෝජකයන්, එවිඇඩ්වී/ එඩිස් වැළුදුන ගේ එහි බලපෑමට ලක්වූ සේවකයන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැපුකිල් සේවක මණ්ඩල ප්‍රතිඵත්තියක ශේෂ පරිවාක තොයේය යුතු අතර, එවැන්නන්ට ඉඩ තොදුෂය යුතුය. සේවායෝජකයන්, විශේෂයෙන්

- ලේ සංග්‍රහයේ 8 වන කොටසේ විශේෂීත ලෙස දක්වා ඇගෙනාත මිස, එව්ඩිංගිට්/ එකීක සේවීමේ පරික්ෂණ හෝ විභාග පැවත්වීමේ අවශ්‍ය නොවේ.
- සත්‍ය වශයෙන හෝ අනුමානීව හෝ එව්ඩිංගිට් වැළැඳුන කෙනෙකු යයි සිතා ටෙනස් ලෙස සැලකීමට හෝ නින්දාවට පත් කිරීමට ඉඩ කඩ නැගිට නිදහයේ සේවය කිරීම තහවුරු කළ යුතුය.
- එව්ඩිංගිට් හා එකීක ආක්‍රිත රෝග වැළැඳුන පුද්ගලයන් ටෙවදුන මතය අනුව සුදුසුතාක කළ උවිත සේවක යෝදීමට උනන්ද කළ යුතුය.
- එයේ නමුත්, එකීක සම්බන්ධිත රෝග සේවකයෙකු තවදුරටත සේවය කළ නොහැකි හේ අසනීප නම් හා දීර්ඝ ටෙවදුන නිවාඩු ඇතුළු ටෙවකළුම් සේවා තත්ත්වයන්ද අක්‍රිත විද අවසන් වේ ඇත්තේ ටෙනස් ලෙස නොසැපැකීම්, ක්‍රිඹරා නිරි, පොදු ත්‍රියා මාරුග වෘල ගරු කිරීම හා පුරුණ ප්‍රතිලාභ අදී අවශ්‍යතාවයන්ට යටත්ව සේවකයාගේ සේවා සඳහාවය තිබූ විය හැක.

(ආ) **දුක් ගැනවීම් හා විනය පරිපාටිය** - සේවය ආක්‍රිත දුක්ගැනවීම් ගෙන සේවකයන්ට හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන්ට හාවිතා කළ හැකි පරිපාටියක සේවා ගෝජකය වෙත නිබිඳ යුතුය. සත්‍ය ලෙස හෝ අනුමානීව එව්ඩිංගිට් රෝගයෙකු යයි ටෙනස් ලෙස සැලකන්නාවූ හෝ රෝගය පිළිබඳ සේවාස්ථාන ප්‍රතිපත්තිය උල්ලම්නය කරන්නාවූ

සේවකයෙකුට විරද්ධීව විනය කටයුතු ඇරඹිය හැකියෙක් කුමත අවස්ථාවන්හිදී දැයි එම පරිපාලියෙන් පෙන්වා දීම අවශ්‍යය.

- (c) රහස්‍යභාවය - සේවකයෙකුගේ එව්‍යායාච්‍රා/ එකිස් සම්බන්ධිත තොරතුරු දැයි රහස්‍ය හාවයෙන් රෝදු ලිපිගොනුවල පමණක පෙන්වා ගත යුතුය. එමගින් එවාට ප්‍රවිෂ්ඨාවේම 1985 (අංක 171 දරණ) වෘත්තිය සෞඛ්‍ය සේවා නිරෝද්‍ය දායික නිවි හා පරිවාහනද සමඟ අනුරූපී වේම අවශ්‍යය. තොරතුරු හෙම් කිරීම දැකිලෙක රෝදු පුද්ගලයන්ට පමණක සීමා කළ යුතු අතර, නිවිමය අවස්ථාවකදී හෝ සේවකයෙකු අවසරය මත හෝ මිස හෙම් තොකළ යුතුය.
- (d) මුද්‍රානම සින කිරීම හා කළමනාකරණය - ආරක්ෂණ උපකරණ හා ප්‍රථමාධාර සැපයීම හා පෙන්වා ගැනීම වැනි සාස්ථා පුරුෂ ප්‍රවිශ්ම් වේමේ කුම හා ත්‍රිය මාරුග අදාළ කිරීමද අනුලත් ආරක්ෂාකාරී සෞඛ්‍ය සැපයීමෙන් සේවා පරිසරයක් සහිත කිරීම සේවායෝගකයෙකුගේ කාර්යයකි. පුද්ගලයන්ගේ සැසිරීම් රෝදු වෙනස වීම්වෙලට සහාය වේම සඳහා සේවා යෝගකා විසින්, සුදුසු අවස්ථාවන්හිදී, පුරුෂ හා ස්ත්‍රී මැරික ආවරණ, උපදේශනය, රැක බලුණාවෙම්, සභායෝම් හා යොමු කිරීම් සේවා සැපයීමද අවශ්‍යය. ප්‍රමාණය හා වියදම නිසා එසේ ත්‍රිය කිරීම අභ්‍යනු වේ තම්, සේවායෝගකයෙන් හෝ ඔවුන්ගේ සාධාරණ ර්‍යෝගන් හෝ වෙනත් අදාළ ආයතනයන්ගේ සහාය ලබාගත යුතුය.
- (e) නිවරම මිනිස් උෂ් හා ගාරීරික ගුවයන් ස්පර්ශ වන්නාව, සේවකයෙකු සිවිත සේවා ස්ථාන - මෙවනි සේවා ස්ථානවල සේවායෝගකයෙන් විසින්, සියලුම සේවකයෙන් සමස්ථ පුරුෂ ප්‍රවිශ්ම්වේම් කුම පිළිබඳ ප්‍රහුණුව ලබා ඇති බවටද වෘත්තිය මය සිදුධියක් සම්බන්ධව ගත

ගුණු ව්‍යා මාර්ග ගෙන අවබෝධනය යුතුක්ත බවටද සමස්ත පුරුන ප්‍රවේශමැවේ කුම සැමවිම අනුගමනය කරන බවටද, අමතර ව්‍යා මාර්ග ගැනීම අවශ්‍යවේ. එම ව්‍යා මාර්ග සඳහා පහසුකම් සපයීමද කළ යුතුය.

- (ආ) සාධාරණ ප්‍රතියෝගනය සේවායෝගකයන් විසින් සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන් සමඟ සාකච්ඡා කරමින්, එඩිස් සම්බන්ධ රෝග වැළැකුන සේවකයන්/ සේවකයන් සඳහා සාධාරණ ප්‍රතියෝගනයන් සඳහා ව්‍යා මාර්ග ගෙන යුතුය. එවාට, වැඩි කරනු කාලය අඟ සැකසීම්, විශේෂ උපකරණ, විවේක ගැනීමට විරුමයන්, තෙවෙනු හැඳුම් සඳහා බහුරු කාමට කාලය, තමන්සිල් යෝදුන නිවාසු, අරඛකාලීන සේවය හා “අජපු වෘත්ත එම්” කටයුතු සැලසීම වැඩි පියවර ඇතුළත වේ.
- (ඇ) උපයැනු - සහයෝගී පුරවයිනත් ලෙස සේවායෝගකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන, උවිත අවස්ථාවන්හිදී, සේවා ස්ථානය එව්‍ය අයිවේ/ එඩිස් වැළැක්වීමේ හා පාලනය කිරීමේ කරත්වයන් දායකවීමට සහවර අන් සේවායෝගකයන්ට දීමින්ත කළ යුතුය. එයෝම්, රෝගය බැව්ම වැළක්වා එහි බලපෑම හින් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සෑම පිශාවරක්ම ගැනීමට රජයන් උත්තු කරවිය යුතුය. එව්‍ය අයිවේ/ එඩිස් විජිතය එකාබද්ධ වන්නාර/ වෘත්තීය සම්බ්‍යා සහ වැඩි චෙනත් හැඳුළ ආයතනවලට එකිනී ක්‍රියාවලිය සඳහා සහභාගී විය හැක.
- (ඈ) එව් අයිවේ සඳහාව රහස්‍ය සැවිච්චා උපයැනුනය හා පරික්ෂාවය සඳහා සහාය - කුඩාසුකම් ඇති සෞඛ්‍ය සේවාවන් විසින් සෑමයන් රහස්‍ය සැවිච්චා උපයැනුනය හා පරික්ෂාවයට ප්‍රවේශ හා සහාය දීමින් සේවායෝගකයන් ද සේවකයන්ගේ නියෝගීතයන්ද අන් අය දීමින්ත කළ යුතුය.

- (ත) අසංව්‍යීත කාරුණික අංශය යේදි හැඳුනුවන - අසංව්‍යීත කාරුණික නිශ්චල සේවකයෙහි - අසංව්‍යීත කාරුණික නිශ්චල සේවකයෙහි සේවකයෙහි සේවකයෙහි විසින් විමර්ශනය කිරීම හා උච්ච අවස්ථාවන හිඳු එම සේවකයන් සඳහා වැළැකවේලේ හා රැකවරණ වැශිකාරුවන් සංවර්ධනය කළ යුතුය.
- (උ) ප්‍රත්‍යන්තර හෙළු සබඳතා - එව්‍යායි/ එඩිස් විරෝධී සටනේදී සේවා ගෝරකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන, අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී ප්‍රත්‍යන්තර හෙළු වන්‍යාරුණියට දායක විය යුතුය.

5.3 සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන

- (අ) සේවාස්ථාන ප්‍රවිපත්තිය - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන විසින් ආසාදනය පැවිර යාම වළුකාලන හා එව්‍යායි/ එඩිස් ආක්‍රිතව වෙනස් ලෙස සැලැකිමෙන සේවකයන් ආරක්ෂා කෙරෙන සූදුසු සේවාස්ථාන ප්‍රවිපත්තියක අනුගමනය කිරීම සඳහා සේවාගෝරකයන් සමග සාකච්ඡා කළ යුතුය. සේවාස්ථාන ප්‍රවිපත්ති සැලසුම් කිරීම හා ත්‍රියානුක කිරීම පිළිබඳ සරිවාරේදී බැලීම් ලයිස්තුවක උපුත්‍ර 111 හි දැක්වේ.
- (ආ) පාතික, අංශයේ හා සේවාස්ථාන/ වන්‍යාරුණි ගිවිසුම් - එව්‍යායි/ එඩිස් ගැටුව ආක්‍රිතව රැකියා නියමයන් හා කොන්දේසි සාකච්ඡා කිරීමේදී සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන විසින් පාතික නිවිය හා පරිවාශනව අනුකූලව ත්‍රියා කළ යුතුය. එසේම, ඔවුන් පාතික, අංශයේ හා සේවා ස්ථාන/ වන්‍යාරුණි ගිවිසුම්වල එම රෝග වැළැකවේලේ හා ඉන් ආරක්ෂාවේම් ප්‍රවිපාදන අනුලත කිරීමට අරමුණු කළ යුතුය.

- (ආ) තොරතුරු හා අධ්‍යාපනය - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන විසින් දැනීට පවතින සම්බුද්ධ වෙනත් මුද්‍රණ හා පහසුකම්ලිඳ හාවතා කරමින් සේවා ස්ථානයේ එව්‍යායිවී/ ජ්‍යෙෂ්ඨ පිළිබඳ තොරතුරු සැපයීය යුතුය. තිරතුරුවේ ගාවත්කාලීන කරන ලද සේවක අයිතින් හා ප්‍රතිලාභ ගෙන තොරතුරුදී අනුප්‍රති, සේවකයන්ට හා ඔවුන්ගේ ඔවුන්ගේ සුදුසු අධ්‍යාපනික උච්ච හා ක්‍රියාකාරකම් සංවර්ධනය කළ යුතුය.
- (ඇ) ආර්ථික බලපෑම - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධානයන් ඔවුන්ගේ සේවා ස්ථානයට හා අංශයට එව්‍යායිවී/ ජ්‍යෙෂ්ඨ වල ආර්ථික බලපෑම තක්සේරු කිරීමේ හා එයට යෝග්‍ය පරිදි ප්‍රතිලාර දැක්වීමේ යෝග්‍ය උපය මාරුග සංවර්ධනය කිරීමට සේවා යෝගකයන් සමග එකට එකට ක්‍රියා කළ යුතුය.
- (ඉ) උපයේග - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන, එව්‍යායිවී/ ජ්‍යෙෂ්ඨ වැළැක්වීම හා පාලනය පිළිබඳ දැනුවත්වීම නඩාලීම සඳහා සේවායෝගකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන හා රුපයන් සමග එකට ක්‍රියා කළ යුතුය.
- (ඊ) සේවක මණ්ඩල ප්‍රතිපත්ති - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන එව්‍යායිවී/ ජ්‍යෙෂ්ඨ වැළැඳුන සේවකයන්ට එරෙහිව වෙනස්ලෙස සැලකීම් රැකිත පිටික ප්‍රතිපත්ති හා පරිවෘත් බිජිකර ක්‍රියාත්මක කිරීමට, සේවායෝගකයන් ගෙරුනමත කළ යුතු අතර, ඔවුන්ට සහායවීය යුතුය.

- (c) පිළිපාදීම නිරික්ෂණය - දුක් ගැනවීම් හා විනය පරිපාටි තුළින සේවක්වානයේ ප්‍රක්‍රියා ඉදිරිපත් කිරීමට සේවක නියෝගීතයන් හෝ අයිතිය ඇත. එසේම අදාළ නිරිමය බලපාරින් ලබත එවැඩිවේ/ එකිස් නිකා අතිවූ සියලුම චෙනක ලෙස සැලැකීම් වාර්තා කිරීමද ප්‍රථමන.
- (d) පුහුණුව - වසංගතය මගින මතුකරන්නාවූ සේවා ස්ථාන ගැබේ, යොශන ප්‍රතිචාරයන් හා එවැඩිවේ/ එකිස් සමග පිටතවන්නාවූ ජනතාවගේ හා ඔවුන් රැකිලා ගැනීන්නයේ පොදු අවශ්‍යතා පිළිබඳව සේවක සාම්බාන විසින් ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන් සඳහා පුහුණු පාස්මාල සාම්බනය කොට පැවත්වේය යුතුය.
- (e) අවදානම සින කිරීම හා කළමනාකරණය - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සාම්බාන විසින්, ආරක්ෂක උපකරණ හා ප්‍රත්මාධාර තිබැඳීම් යොදාගැනීම හා ප්‍රත්ථාගැනීම ඇතුළත්, ආරක්ෂාකාර සෞඛ්‍ය සම්පත්න සේවා පරිසරයක් සඳහා සේවා යොරකියන්ට උපදෙස් දී සහය විය යුතුය. සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සාම්බාන සේවා පරිසරයේ ඇති අවදානම තක්සේරිකර, සේවකයන් සඳහා උච්ච වන පරිදි විශ්වීත සැකසු වශිකාරණ ප්‍රවර්ධනය ද කළ යුතුය.
- (f) රහස්‍ය හාවය - සේවකයන්ට තමන්ගේම පුද්ගලික මිලිගොනුව හා රෙඛන මිලි ගොනුව බැලීමට අයිතිය ඇත. එහෙත්, සේවකයකුගේ එවැඩිවේ/ තත්ත්වය පිළිබඳ පුද්ගලික දත්ත දැන ගැනීමට සේවක සාම්බානයන්ට ඉඩ නොතැබිය යුතුය. වෘත්තීය සම්බි වගකීම් හා කාරණයන් ඉවුත්කරන සෑම විටකම, 1985 (අංක 171 දරඟ) වෘත්තීය සෞඛ්‍ය සේවා නිරදුකායේ සඳහන් රහස්‍ය හාවය රිඛීන හා අදාළ පුද්ගලයාගේ කශේෂීත ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය අදාළ කළ යුතුය.

- (ආ) අසාංචිත කාරුගයන්හි (අසාංචිත ආංගය යෝදු තැදින්වන) නියුත්ත යේවකයේ - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සාම්බාන, සුදුසු අවස්ථාවන්හිදී අදාළ වෙනත් සියලුම කොටස්කරුවන්ගේ සහභාගීතවයෙන්, මෙම සේවකයන් කරා සිය කරුණුවූ වන්නත් කළ යුතුය. එමගින් එවැඩිස්/ එඩිස් පැහැරීම වැළැකවේමි හා එහි බලපෑම රෙලභින කිරීමේ නො පියවර වල් සඳහා සහාය විය යුතුය.
- (ඇ) රෝගයට ගෞදුරුවීයෙකිතාවය - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සාම්බාන, සේවා ගෝචකයන් හා කාබවිඛ කරුමින්, එකතරා සේවක ක්‍රියාකාරී සඳහා රෝගය ආකෘතිය වීමේ අවධානම වැඩි කරන සාක්‍ර ගැන කරුණුවූ කිරීම සහතික කළ යුතුය.
- (ක) රහස්‍ය ස්වේච්ඡා එවැඩිස් උපදේශනය හා පරික්ෂාය සඳහා සහාය - සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සාම්බාන, රහස්‍ය ස්වේච්ඡා උපදේශනය හා පරික්ෂාය සඳහා, සේවාගෝචකයන්ද සමඟ සේවකයන් දිරීමත් කළ යුතු අතර, ප්‍රවිශ්සිමට සහාය විය යුතුය.
- (උ) ජාත්‍යන්තර හුවල සඳහා - සේවක සාම්බාන විසින් ආංගීය, ක්‍රියාකාරී හා ජාත්‍යන්තර ක්‍රියාකාරී යොදා ගතිමින්, එවැඩිස්/ එඩිස් හා වැඩිකරන ලෝකය කෙරෙහි අවධානය තීව්‍ර කිරීම හා එය සේවක අයිතිවාසිකම් ගහනවූ උදෑස්‍යාමන වන්නපාරවල අනුළත කිරීම උදාසා ජාතික දේශීමා හරහා සහ සහයෝගිතාවයක ගොඩනගිය යුතුය.

6. කොරතුරු හා අධ්‍යාපනය තුළින් වැළැක්වීම

වසංගතය පැතිරිමට එරෙහිව සටන කිරීම සඳහාත එවැඩිවේ/ එබිස් වැළැඳුන සේවකයන් සිටීම කෙරෙහි වැඩි ඉවසීමක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහාත සේවාස්ථානයේ තොරතුරු හා අධ්‍යාපන වැඩිසටහන් අත්‍යවශ්‍ය වේ. එමදායී අධ්‍යාපනය එවැඩිවේ ආකෘත්‍යන් ආරක්ෂා වීමට සේවකයන්ට හැකිවීමට දායක විය හැකිය. විශේෂීත ලෞක එවැඩිවේ ආග්‍රිත සැකය හා බිජ සැලකිය යුතු පරිදි අඩවි. නිතදාල හේතු වේ. සේවා ස්ථානය බාධාවන් අවම වේ. ආක්‍රමණය හා වරියාන්මක වෙනසක් ඇතිවේ. ඉහළම මට්ටමේ සහාය හා අදාළ සියලු දෙනාග්‍රීම සහායාචිතවය සහතික වීම සඳහා රජයන්, සේවා ගෝපකයන්, සේවකයන් හා ඕවුන්ගේ තියෙන්තයන් අතර සාකච්ඡා මගින් වැඩ සටහන් සංවර්ධනය කළ යුතුය. මූලික වෘත්තය මත ප්‍රමාණ විශ්වාසය තොත්තා, අවශ්‍ය විට දුරක්ෂා අධ්‍යාපන විධ ගොදා ගත්මින ව්‍යුධාකාර ආයුරිත තොරතුරු හා අධ්‍යාපනය බැඳු යුතුය. වැඩිසටහන්, වයස, ස්ථීර පුරුෂ එව, මූලික දිගානතිය, ආංශික ගරී ලක්ෂණ, කාරුණ බලකායේ හැසිරීම තිසා වන අවදානම් සාධක හා එහි සංස්කරණ පසුබෑම ආදි කරුණු වලට ඉලක්ක කළ හා එවාට විශේෂීතව අනුරූපී විය යුතුය. එම අධ්‍යාපනය දිය යුත්තේ විශ්වාසවන්ත, ගර්තවයක ඇති පුද්ගලයන් මගිනි. වැඩ සටහන් සැලසුම් කිරීමේදී හා ත්‍රියාතමක කිරීමේදී එවැඩිවේ/ එබිස් වැළැඳුන පුද්ගලයන්ගේ සහායාචිතවය එමදායී වුවාක් වෙනම සම තත්ත්ව පිරිස් අධ්‍යාපනයද විශේෂයෙන් වැඩදායක වී ඇති එව පෙනී ගොස් ඇත.

6.1 තොරතුරු හා දැනුවත් බව නංවාලිමේ ව්‍යාපාර

- (අ) තොරතුරු වැයිසටහන්, හැකි අවස්ථාවන්හිදී, ප්‍රාදුෂීය ප්‍රජාවේ, ආණෑයේ, පළාතේ රැලී ප්‍රාථමික/ එකිස් වනානාර සමග සම්බන්ධ විය යුතුය. වැයිසටහන්, එව්‍යායි/ එකිස් වනානාර සම්බන්ධ විය යුතුය. තොරතුරු වැයිසටහන්, එව්‍යායි/ එකිස් වටා ආත්‍ය මිත්‍ය මත මොනවාද, එව්‍යායි බෝලීමෙන් වළුතින්න කෙයේද, එව්‍යායි/ එකිස් වටා ආත්‍ය මිත්‍ය මත මොනවාද, එව්‍යායි බෝලීමෙන් වළුතින්න කෙයේද, රෝගයේ ගැඹුනුමය ගති ලක්ෂණ ක්වතරද පුද්ගලයන්ට එකිස් කෙයේ බලපාන්තුද හා රැක බලාගත්තේ, සහාය වේමි හා ප්‍රතිකාර කිරීමේ හැකියාව කෙඳුද යනාදී කරයු පදනම් කර ගත යුතුය.
- (ආ) ප්‍රායෝගිකව හැකිතාක්දරට, තොරතුරු වැයිසටහන්, පාස්මාලා හා දැනුවත් කිරීම් ව්‍යාපාර දැනීම පවතින අධ්‍යාපන හා මානව සම්පත් ප්‍රතිපත්ති හා වැයිසටහන් මෙනම වෘත්තීය ආරක්ෂාව හා සෞඛ්‍ය හා වෙනස් ලෙස සැලැකිවා එරෙහි තුළෝපා සමග එකාබද්ධ කළ යුතුය.

6.2 අධ්‍යාපනික වැයිසටහන්

- (අ) අධ්‍යාපනික තුළෝපා සේවායේශකයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන් අතරවූ සාකච්ඡා පදනම් කරගත යුතු අතර, සුදුසු අවස්ථාවන්හිදී, රෝගයන් හා එව්‍යායි/ එකිස් අධ්‍යාපනය, උපදේශනය හා රැක ගැනීම පිළිබඳ විශ්වාස්‍ය දැනුමැති වෙනත් අදාළ කොටසකරුවන්ද සාකච්ඡාවට සහභාගි කරගත යුතුය. තුළ හැකිතාක් අන්තර ක්‍රියාක්ෂීලි හා සහභාග්‍යවා එවා විය යුතුය.

(ආ) වැටුර් සහිත වැඩකරන වේලාවක පවත්වන අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන හා සේවකවානයෙන් බැහැරව සේවකයෙන්ගේ පාව්ච්චිය සඳහා අධ්‍යාපනික උප්‍යුත්‍ය නිජ ප්‍රාග්ධන කොරෝන් සැලකීම්ට විය යුතුය. පාසුලා පවත්වන්නේ නම් එක් සහභාගිත්වය සේවා අවශ්‍යතාවයක් ලෙස සැලකීය යුතුවේ.

(ඇ) ප්‍රාග්ධනික හා උච්චිත අවස්ථාවන්හිදී වැඩ සටහන වලට පහත කරුණු අඩංගු කළ යුතුය.

- පුද්ගලයන්ට තමා මුහුණ දී ඇති අවදානම (තනි පුද්ගලයකු වශයෙන් හා ක්‍රියාකාරක සාමාජිකයෙකු වශයෙන්) යන දෙකෙන්ම තක්සේරු කිරීමට සහාය වන්නාවූ සහ විරුණා ගැනීම සහ රේඛිය ගැනීම, සහ සාකච්ඡා හා සංඛ්‍යා දැක්ෂතා ලෙන්ම අධ්‍යාපනික, වැළැක්වීම් හා උපදේශන වැඩ සටහන්ද තුළින් ලම් අවදානම සින කිරීම සඳහා වූ ව්‍යා කැපුණු ඇතුළත් කළ යුතුය :
- ඉහළ අවදානමක් ඇති හාසිරීම් කොරෝන්ද එකතුරු සේවක පිරිසක එව්‍යායිස් ආකාරනය වීමේ වැඩි අවදානමට හාජනය වන වෘත්තීය ගෙන් බිමත් වෙනත් කාධක කොරෝන්ද විශේෂ අවධාරණයක දිය යුතුය :
- ගෙහෙත් (සේ මත්දුවන) එන්නත් කිරීමෙන් එව්‍යායිස් සම්පූෂ්ඨය වීම පිළිබඳවද එවැනි සම්පූෂ්ඨය අවදානම අඩුකර ගැනීම සිළුබඳව තොරතුරු සැපයීය යුතුය:
- අසැල්වයි රටවැ රුපයන්, සේවායෝගකයන්, සේවකයන් හා සේවක සාම්බාන අතරද කළයීය මට්ටමීද සාකච්ඡා වර්ධනය කළ යුතුය:

- සේවක සංවිධානවල සහයෝගය ඇතිව, එවැඩිවී/ එකිනෙකු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම, රුපයන් හා වන්නපාර්යන් විසින් පළත්වනු ලබන වෘත්තීය ප්‍රහුණු වෘත්තිකාල මිනින ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය :
- තරුණා සේවකයන් හා ස්ථීති ඉලක්ක කරගත වන්නපාර්යන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම අවශ්‍යය:
- එවැඩිවී වලට ගොදුරුවේමට ස්ථීති ඇති වැඩි අවදානම හා එම අවදානම අවම කළ හැකි වැළැක්වීමේ තුළෝපායන් කොරෝන් විරූපයන් අවධාරණය යොමු කළ යුතුය. (6.3 ජේදය බලන්න):
- සාමාන්‍ය ස්ථානීය එවැඩිවී වැළැඳිය නොහැකි බවද, රෝගය වැළැඳි ඇතියි ස්ථිරවූ පුද්ගලයන් කොන්කිරීම හෝ නිත්දාවට පත්කිරීම නොකළ යුතු බවද ඒ වෙනුවට ඔවුන්ට සහයෝම හා සේවා ස්ථානයේ ඉඩ ප්‍රස්ථා බ්‍රැක්ස් අවශ්‍ය බවද අවධාරණය කළ යුතුය:
- විසිරසය නිසා සිරුර බෙලෙහින තත්ත්වයට පත්වීම හා එවැඩිවී/ එකිනෙකු වැළැඳුන සේවකයන් කොරෝන් අත් සියලු සේවකයන්ම කානුකුම්පිතවීම හා වෙනස මෙය නොසැලැකිලේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව පැහැදිලි කළ යුතුය:
- එවැඩිවී/ එකිනෙකු පිළිබඳ තම ප්‍රතිඵ්‍යාවන හා හැරීම් ප්‍රකාශ කිරීමට හා සාකච්ඡා කිරීමට සේවකයන්ට අවස්ථාව දීම අවශ්‍යය:

- සමස්ථ පුරව ප්‍රධානීමේ තුළ හාටිතය පිළිබඳ (විශේෂයෙන් සෞඛ්‍ය සේවාවන්හි නියුත්තයන්ට) උපයුක් දීමත රෝගයට නිරාවරණය වීමකදී පිළිපැදිය යුතු කිය මාරුග දැනුම් දීමත කළ යුතුය:
- මූලිකව සම්පූෂ්ණ ආසාදන හා ක්ෂේර රෝගය වැළැක්වීම හා පාලනය කිරීම ගෙන අධ්‍යාපනයක ලබා දීය යුතුය. එසේ කළ යුතුයේ එව්‍යායා වැළදුම් අවදානම ඒ රෝග හා ආසන්නව පවතින නිසාම තොට්වේ. එම රෝග ප්‍රතිකාර කළ හැකි එවා වන නිසාත, එයින් සේවකයන්ගේ සාමාන්‍ය සෞඛ්‍යයන් හා ප්‍රතිශක්ති තාවය දියුණුවන නිසාතය :
- ස්වයංක්‍රීතාව හා යෝගී පෝෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම අවශ්‍යය:
- වඩා ආරක්ෂාකාරී මූලික පුරුදු, ස්ත්‍රී හා පුරුෂ මූල්‍ය ආවරණ හාටිතය පිළිබඳ උපයුක්ද ඇතුළුව, ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය:
- සම තත්ත්ව අධ්‍යාපනය හා අසාම්ඩිත අධ්‍යාපන කටයුතු දීමත කළ යුතුය:
- නිරතුරුවේ නිරීක්ෂණයට, ආගයීමට, වීමරණයට හා අවශ්‍ය විට සංස්කෘතියට හාරන විය යුතුය.

6.3 මූල්‍ය - හේදය හා විශේෂිත වූ වැඩසටහන්

- (අ) සැම වැඩසටහනක්ම මූල්‍ය හේදය හා සංවේදී ලෙන්ම රාඩිය හා මූලික දිගානතියටද සංවේදී විය යුතුය. මෙයින් ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන්

විශේෂිතව ඉලක්ක කිරීම හෝ දෙපාර්තමේන්තු අවදානම් වර්ගය හා ප්‍රමාණයේ විවිධත්වය වටහාගෙන, ස්ථීත් හා පුරුෂයන් සඳහා වෙනු වෙනත් වැඩිසාහුන් පැවත්වීම අදහස් කෙරේ.

- (ආ) ස්ථීත් සඳහා වූ තොරතුරු තුළින ඔවුන්ට අනතුරු ඇගේවීමක් අවශ්‍ය අතර, විශේෂයෙන් තරඟා ස්ථීත් ලෙසට ගොදුරුවීමට ඇති විශේෂත්වය ගනුද ආසාන්‍යයට ස්ථීත්වා වැඩි අවදානම ගනුද කරනු පහැදිලි කළ යුතුය.
- (ඇ) අධ්‍යාපනය, ස්ථීත් පුරුෂ දෙපාර්තමේන්තු, රැකියාවේදීත් පුද්ගලික අවස්ථාවන්හිදීත් ඔවුන් අතර ඇති අස්ථාන බල සඳහාවන්හි තෝරුම් ගැනීමටත් ඒ අනුව ත්‍රිකා කිරීමටත් උපකාරී විය යුතුය. සිරිපුර කිරීම හා ප්‍රවාන්ත්වය ගැන විශේෂයන් අවධානය ගොමු කිරීම අවශ්‍යය.
- (ඈ) වැඩිසාහුන්, සේවකාන්‍ය ඇතුළුත්, ඉන් පිටතදීත් තම අයිතිවාසිකම් තෝරුම් ගැනීමටත්, තම ආරක්ෂාව සමඟ ගැනීම සඳහා ඔවුන් සවිබල ගැන්වීමටත් ස්ථීත්වා උපකාරී විය යුතුය.
- (ඉ) පුරුෂයන් සඳහාවූ අධ්‍යාපනයේ, දැනුවත්වීම නංවාලීම, අවදානම තක්සේරු කිරීම හා එව්‍යායාවේ/ එඩික් වැළැක්වීම උපදෙශ පිළිමින්ගේ වශයෙහිම් ප්‍රවර්ධන ක්‍රම්‍යාන් ද ඇතුළත විය යුතුය:
- (ඊ) සම්බංජිත හැසිරීම් ඇති පිරීමින සඳහා, එම සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගිතයන් සමඟ සාකච්ඡා කරමින්, උවිත පරිදි ඉලක්ක කරගත වැළැක්වීමේ වෘත්ත සටහන් සම්පාදනය කිරීම අවශ්‍යය.

6.4 සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩ සටහන් හා සම්බන්ධය

අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන්, හැඳි අවස්ථාවන්හිදී, සේවක්‍රාන්තිය පෙනෙන්වන දුවන අභ්‍යන්තරය, මානයික වෙශය හා ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය වනී ව්‍යුහයන් පිළිබඳ සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැළැක්වන්න සමග සම්බන්ධ කළ යුතුය. දැනට පවත්න සේවක මණ්ඩල ගේ සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණීය කම්ටු එව්‍යක්ටි/ එකිනෝ පිළිබඳ දැනුවත කිරීමේ ව්‍යුහාරාර හා අධ්‍යාපනික වැළැක්වන් දියත් කිරීම සඳහා අනුමත දොරටු වනු ඇත. මේ සඳහා මගින්, තහර වලට බෙශෙන එන්තත් කිරීමිදී පාව්ච්චි කරනා, විසේන්ස් සහිතමු ඉදිකුටු තිසා, රෝගය ආසාදනය වීමේ අවදානම වැඩිවී ඇති බව අවධාරණය කළ යුතුය. එසේම, මතපිළි හා මතදුවන නිසා ඇතිවන මතවීමෙන් ඇතිවන්හාටු ශැයිරීම එව්‍යක්ටි බෝට්මේ වැඩි අවදානක කර ගොමුවිය හැඳි බ්‍රේඛ අවධානයට ලක් කිරීම අවශ්‍යය.

- ## 6.5 හැකිරීමේ වෙනසකට සහාය වීම සඳහාවූ ප්‍රායෝගික ක්‍රියා මාර්ග
- (ආ) යේවකයන්ට අවදානම අඩු කිරීමේ තුළෝනායන් පිළිබඳව සාර්ථකී, තිබැඳු හා ගාවත්කාලීන අධ්‍යාපනයද සුදුසු අවස්ථාවන්හිදී ස්ත්‍රී හා පුරුෂ මිශ්‍ර අවර්ජනද සැපයිය යුතුය.
 - (ඇ) කුඩා හැකිරීමේ මෙය මිශ්‍රකාලීන ස්ථානයෙහි පිළිබඳ රෝග විනිශ්චය, ප්‍රතිකාර කිරීම හා පාලනය පෙන්ම, ව්‍යුහා නෘත්‍ය ඉදිකුටු හා සිරින්ස ප්‍රවාහකයින්හිදී සුදුසු විට සැපයිය යුතුය. නගරගොන් එවා ලබාගත හැඳි ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු සැපයිම අවශ්‍යය.

(අ) මුදල අපහසුතා ඇති සේවකයන් සඳහා, අඩු ආදායමට අතිරේකයක එක කිරීමේ තුළුපායන් අධ්‍යාපනයට ඇතුළත විය යුතුය. උදාහරණ - ආදායම් උපදෙශන කාර්යයන්, බදු සහන හා වැටුප සහය ආදිය සම්බන්ධ තොරතුරු සපයීම.

6.6 ප්‍රජාව වෙත ගොමුවූ වැඩ සටහන්

සේවා ගොරුණයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන්, පුද්ගලයේ ප්‍රජාව තුළ, විශේෂයන් පාසල තුළ, එවිඳිවී/ එඩික් වැළැකවීමේ හා පාලනය කිරීමේ තොරතුරු හා අධ්‍යාපන වැස්කටඩන් දීමෙන් කළ යුතුය. ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. ජනතාවට සිය අදාළක ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාවක සැලසීමට හා ඔවුන්ගේ කොන්ට්‍ර්‍යුම හා පිටුවහළ වීමේ හැරීම සින කරමින, එවිඳිවී/ එඩික් වැළැඳුන සේවකයන්ගේ සුභ සාධනය වැඩි කෙරෙන පුරා වෙත ගොමුවූ වැඩ්සටඩන්වලට සහභාගීමට උනන්ද කළ යුතුය. එවත් වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතෙන් සුදුසු රාතික හෝ ප්‍රාදුකිය ආයතන හා හෙවුල වීමෙනි.

7. පුහුණුව

පුහුණුව, පුහුණුව ලබන ව්‍යවහාර තරාතිරාමේ පිරිස ඉලක්ක කරගත් හා ඔවුනට සුදුසු වන ලෙස ගෙවාගත එකක විය යුතුය. ඒ අය කළමනාකරුවන්, අධීක්ෂකයන්, පිරිස නිලධාරීන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන්, පුහුණුකරුවන්ගේ පුහුණුකරුවන් (පිරිම් හා ගෙහෙයු දෙපාර්තමේන්තු), සම තත්ත්ව අධ්‍යාපනය දෙන්නන්, වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතා නිලධාරීන් හා කර්මාන්තකාලා/ කමිතිරා පරික්ෂකවරු ලෙති. වියදම දැයිම සඳහා තංව්තපාදක ප්‍රධානයක සේවීම අවශ්‍යය. උදාහරණ - උදාහරණ ලෙස ගත්වීම - වන්නාවර මලට,

ප්‍රජාගත්තට යායා ඉල්ලාගනිමින් හෝ තමන්ගේ අය පුහුණු කරවා ගනිමින් ජාතික ඒකීක් වැඩසටහන වලින හෝ අනිත් අදාළ කොටස් කරවෙන්නේ බාහිර සභාය සේවය හැක. තිබෙන සම්පත් අනුව පුහුණු උච්ච බොහෝ සේ වෙනස්වේම ඉඩ ඇත. එවා ප්‍රජාගත් සිරිත් විරිත් හා ස්ථීර පුරුෂයන්ගේ වෙනස්වූ තත්ත්වයන් අනුව ගෙවාගත හැක. විශේෂයෙන් ජනවාරික මුළු හා මිංගික දිගානතිය අනුව සුද්ධතරයක වන ආයට එරෙහිව වූ අගවිය ගෙන තියා කිරීමටද පුහුණු කරන්නත්ව පුහුණු කළ යුතුය. ඔවුන් විෂයානුවදී අධ්‍යනය හා ලබාගත හැකි හාවිත උච්ච ප්‍රජාගත් කරගත යුතුය. බොහෝවේ නොදු පුහුණුකරන්ව වන්නේ එම කාරුය මතඩලයමයි. එමනිසා, සැම මට්ටමකම සමත්වීත්ව අධ්‍යාපනය තිරඳුණ කරනු ලැයි. එය, සේවක නියෝජිතයන් හා සාකච්ඡා කරමින සංවර්ධනය කළ යුතු සේවාස්ථානයේ වාර්ෂික පුහුණු සැපුලුම් කොටසක විය යුතුය.

7.1 කළමනාකරුවන්, අධික්ෂකයන් හා පිරිස් නිලධාරීන් සඳහාව පුහුණුව

සියලුම සේවකයන් සඳහා වූ තොරතුරු හා අධ්‍යාපන වැඩ සටහන වලට සහභාගිවීමට අමතරව, අධික්ෂක හා කළමනාකරණ පිරිස් ප්‍රහාර දැක්වෙන පුහුණුවක ලකිය යුතුය.

- සේවා ස්ථානයේ එවිඥයී/ ඒකීක් පුරිභත්තිය ගෙනවූ පුණුවලට ප්‍රතිචාර දීමට හා කරනු පැහැදිලි කිරීමට ඔවුන්ට හැකිවේ.
- සේවා ස්ථානයේ එවිඥයී/ ඒකීක් පැතිරීම පිළිබඳ දුරමත තැවි කිරීම සඳහා සේවකයන්ට උදුව් වීමට, රෝග ගෙන ඉතා ගොඳ අවබ්ධයක ලබා දීම.

- හැඳිතාක කළ දිගටම සේවය කිරීමට ඉඩ දෙන අරමුණින්, එවැන්/ එකීං වැළැඳුන සේවකයන් උරදකාව සාධාරණ විකල්ප ඉඩ ප්‍රස්ථා පැහැදුම් කර දීම.
- එවැන්/ එකීං වැළැඳුන සේවකයන්ට එරෙහිව වෙනසක් කිරීමේ හා විරුදුකම් කිරීමේ සේවකයාන හැකිරීම්, වර්යාවන ශේ පුරුදු හඳුනාගෙන එවා පාලනය කිරීම.
- රිශෙන සේවන සේවා හා සමාජ ප්‍රතිලාභ ගෙන අවවාද දිය හැකි වීම.

7.2 සමත්ත්ව අධ්‍යාපන ඕශ්‍යකයන් සඳහා පූහුණුව

පහත පරිදි සමත්ත්ව අධ්‍යාපන ඕශ්‍යකයන් විශේෂ පූහුණුවක ලකිය යුතුය.

- කාරුණ බලකායට තොරතුරු හා අධ්‍යාපන වශිකාවන්, පුරුණ වශයෙන් ශේ ගොට් වශයෙන් සැපයීමට හැකිවන පරිදි එවැන්/ එකීං වැළැක්වීමේ අත්තරගතය හා කුම පිළිබඳ සැංස්කන්ධ සේ දැනුවත වීම.
- පූහුණුව සංවර්ධනය කිරීමේදී හා ලොඛීමේදී ඔවුන් රාතිය, ලිංගික දිගුනත්තිය, ස්ත්‍රී පුරුෂ බව හා සංස්කෘතිය පිළිබඳ සංවේදී වීම.
- ලිංගික හිංසනය ශේ සේවා සභානයේ ආබාධිත පුද්ගලයන් පිළිබඳව වූ සේවා සභානයේ පවතින ප්‍රතිපත්තින හා ඡ සම්බන්ධවීම හා ඉත් සහාය ලැබේම.

- ආයාදනය වේමේ අවදානම වයිධීමට තුබුදුන ඔවුන්ගේ පොතවල කාඩක හැඳුනා ගැනීමට සහ්වර සේවකයන්ට හැකිවේ.
- එව්‍යායිස්/ එඩිස් වැළැඳුන සේවකයන්ට ඔවුන්ගේ තත්ත්වය හා ආදේශව පිළිබඳව කිහුණු කිරීම ගන් උපයුත් දීම.

7.3 සේවක නියෝජනයන් සඳහා පූහුණුව

සේවක නියෝජනයන්ට පහත කරනු ලැබුවදාວ, වැටුප සහිත සේවා කාලයේදී, පූහුණුව දිය යුතුය.

- සේවක්‍රාන්තයේ එව්‍යායිස්/ එඩිස් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ පූජ්‍ය කිරීම් වලදී ප්‍රතිචාර දක්වීම හා කරනු ඇතුළුම් කිරීම.
- පූහුණු කරන්නන් සඳහාවූ අධ්‍යාපන වයිසටහන්වලදී අනිත සේවකයන්ට පූහුණු කිරීම.
- එව්‍යායිස්/ එඩිස් වැළැඳුන සේවකයන්ට බෙනක් ලෙස කාලකීම හා ඔවුන් පිළිකෙට් කෙරෙන එක එක පුද්ගලයන්ගේ සේවාක්‍රාන්ත හැකිරීම්, වරය හා පුරුදු වතින් හැකිරීම් කාර්යක ලෙස මැඩ පැවත්වීම සඳහා හැඳුනා ගැනීම.
- ඉල්ලා සිටිවිට, එඩිස් ආණ්ඩ රෝග වැළැඳුන සේවකයන්ට කාඩාරු ඉඩ ප්‍රස්ථා ලබාගැනීම සඳහා උදුව් දීම හා ඔවුන් වෙනුවෙන් පෙන් සිටීම.

- ඔවුන්ගේ පුද්ගලික පිවිතවල අවදානම් සාධක හඳුනාගෙන ජ්‍වා අඩුකර ගැනීම සඳහා සේවකයන්ට උපදෙස් දීමේ හැකියාව.
- එවැමි/ එකී පැවිරීම පිළිබඳ සේවකයන්ට කරුණු වටහා දීම සඳහා රෝගය සම්බන්ධව නිසි උපදෙස් ලබා තිබේ.
- තියෙළන කාර්යයන් ඉපුකරන අතරතුර, එවැමි/ එකී වැළදුන සේවකයන් පිළිබඳ ඔවුන් දැනුගත්තා තොරතුරු රුහුණිගතව තබා ගන්නා බවට සහතික වේ.

7.4 සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතා නිලධාරීන් සඳහා පූහුණුව

සැම සේවකයෙකු සඳහාම පැවැත්වන තොරතුරු හා අධ්‍යාපන වැඩ සටහන පිළිබඳව දැනුවත වීමට අමතරව, සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතා තිලධාරීන් පහත කරුණු ගැනු පූහුණුව ලැබිය යුතුය.

- සේවකයන් උදෙස තොරතුරු සපයීමට හා අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන පැවැත්වීමට හැකිවන පරිදි, එවැමි/ එකී වැළදුක්වීම ගැන අන්තර්ගතය හා ක්‍රම සම්බන්ධව සැහැන දැනුමක තිබේ.
- වැඩකරන පරිසරය තක්සේරු කිරීමට හා එවැමි/ එකී වැළදුමේ වැඩ අවදානම හීන කිරීම උදෙස, වෙනස් නළ හැකි ශේ දියුණු කළ හැකි වැඩකරනා ක්‍රම ශේ තත්ත්වයන් හඳුනාගැනීමට හැකිවීම.

- ආරක්ෂාකාරී ප්‍රභාශාර ව්‍යාපාර මාර්ග ඇතුළුව, සේබන සම්පත්ත හා සුරක්ෂිත සේවා පරිසරයක ව්‍යාපාර මාර්ගක සේවා ගෝපකය විසින් සහය පටත්වාගත යන්නේදැයි තහවුරු කර ගැනීම.
- සේවකයන්ට අදාළ යෙනත් යෝදු දේශ ව්‍යාපාර නෑම ඇයුරින්ම, එව් අයිව්/ එඩිස් ආච්‍රිත තොරතුරුදී, තිබිනම්, දැකි රහස්‍ය හා මෘදුසේන් පටත්වාගත යුතු අතර, එවා හෙමිකල යුත්තේ සේවකයන්ගේ පුද්ගලික තොරතුරු ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ පාත්‍රත්වතර ක්‍රියාත්මක සංවිධානයේ හා විතයන් පිළිබඳව වූ මාරුගු පරිදි ගැනීමෙන් සංග්‍රහයට අනුකූලව පමණක බව.
- ඔවුන්ගේ පුද්ගලික පිටිතයේ අවදානම් සාධක හඳුනාගෙන එවා සීන කර ගැනීමට සේවකයන්ට උපයුක් දීමේ හැකියාව.
- සේවකයන් සේවක්වානයේ යෝදු දේශ සේවාවන් කරා සේ ඉන් එවත, ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්ට එමදායීව විළුතුරු දීය සැකි. සේවාවන් වෙත ගොමු කිරීමේ හැකියාව.

7.5 කර්මාන්තගාලා- කම්කරු පරික්ෂකවරු සඳහා ප්‍රහුණුව

නිසි බලධාරීන් විසින්, ව්‍යාපාරයන්හි එව් අයිව්/ එඩිස් වැළැකවීම ගැන විශ්‍යාතයෙන් අවධානය ගොමු කරමින්, ඔවුන්ගේ අධ්‍යක්ෂක, නිරි ව්‍යාපාරක කිරීමේ හා උපයුක් ගැනීම් අධ්‍යක්ෂක කාර්යයන් ඉටුකිරීම සඳහා, කර්මාන්ත ගාලා හා කම්කරු පරික්ෂකයන්ට ප්‍රමාණවත සම්පත් ඇතිවාට සහතික විය යුතුය. ලෙස ඉටුකර ගැනීමට, සේවා ස්ථානයේ එව් අයිව්/ එඩිස් වැළැකවීමේ හා ඉන් ආරක්ෂාවීමේ තුළෝපායන් පිළිබඳව විශ්‍යාතයෙන් ප්‍රහුණුවක ඔවුන් ලබිය යුතුය. මෙම ප්‍රහුණුවට :

- විශේෂයෙන් 1958 (අංක 111 දරණ) වෙනත් ලෙස සැලකීමේ (යිකියාට හා වශත්විය) සම්මුතිය ආනුම් අදාළ ජාත්‍යන්තර කමිකරු ප්‍රමිති හා ජාතික නිවි හා රෝගාක්‍රී ගැන තොරතුරු:
- සේවකයන්ට හා කළමනාකරනයට එව්‍යාපිත්/ එකී පිළිබඳ දැනුම ලබාදීමේ තුළ:
- ඔවුන්ගේ නිත්‍ය වශත්විය ආරක්ෂාව හා සෞඛ්‍ය පිළිබඳ උපදෙස් දීම් වලට හා සේවකයන් ප්‍රාග්‍රහුවට එව්‍යාපිත්/ එකී විෂයන් කොයි එකාබද්ධ කළ යුතුද යන්න :
- ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමටත් (ප්‍රතිලාභ ඉල්ලුම්පත් පුරවා දීම ආදියෙන්) වෙනත් නිත්‍යන්තුකළ අයිතින් ලබා ගැනීමටත් සේවකයන්ට කොයේ උපකාර විය යුතුද යන්න :
- එව්‍යාපිත් තත්ත්වය සම්බන්ධව සේවක අයිතින් උල්ලයෙනය හෝ ක්‍රියාත්මක තොටීම් කොයේ හඳුනා ගත හැකිද යන්න :
- වසානය රෝග විද්‍යාත්මක හෝ සමාජයීය බලපෑම හෝ වන අධ්‍යාපනවලදී, ලේ සයුහා හා අනුරූපීව, සේවා ස්ථානය එව්‍යාපිත්/ එකී දුත්ත එකාරීක කිරීම් හා විශ්වාස්‍යා කිරීම් කුසුලතාවයන් යන කරුණු ඇතුළුත් විය යුතුවේ.

7.6 මිනිස් ලේ හා වෙනත් ගාරීරික ග්‍රාවයන් ස්පර්ශ වන සේවකයන් සඳහා ප්‍රහුණුව

සේවා ස්ථානයේ අනතුරු හා ප්‍රවාහාර ආක්‍රිතව රෝග ආකාදනය

ජාලනය කිරීමේ ව්‍යාය මාරුග පිළිබඳව සැම සේවකයෙකුටම පුහුණුවක් දීම අවශ්‍යය. එම වෘෂ්‍ය සටහනින්

- පුරිමාධාර දීම
- මිනිස් ලේ හා චෙනත් ගාරීරික ගුවයන්ට නිරාවරණය වීමේ අවදානම සින කර ගැනීම සඳහා සමස්ථ පුරුව පුවෙශ්‍යිවීමේ ව්‍යාය මාරුග පිළිබඳව (ලපගුන්තිය 11 බලනන)
- ආරක්ෂාකාරී උපකරණ හාවිතය
- මිනිස් ලේ ශේ ගාරීරික ගුවයන්ට නිරාවරණය වීමකදී පිළිපූදාය යුතු තිබැරදී පිළිවෙත
- වෘත්තීය අනතුරකදී වනදී ලබා ගැනීමේ අයිතිය ආදි කරයු සම්බන්ධ පුහුණුවක් දිය යුතුය. ඒ සැර පුවෙශ්‍යිවීම හා පුද්ගලයෙකු අනුමාතිව ශේ සත්‍ය වශයෙන් එව්‍යියිල් තත්ත්වය දැරීම අතර අවශ්‍ය වශයෙන් සම්බන්ධතාවයක් තොමැති බව අවබාරණය කළ යුතුය.

8. පරීක්ෂණය

මෙම සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි මිස, එව්‍යියිල් සඳහා පරීක්ෂණය සේවාස්ථානයේ තොපැටිවේත්විය යුතුය. එය අනවශ්‍යය. ඉත් සේවකයෙකුගේ මානව අයිතින් හා ගරුත්වය අනතුරුව පත්වේ. පරීක්ෂණය ප්‍රතිඵල හෙළවිය සැක. වයදු මෙස පුයෝජනයට ගත

හැක. සේවකයා රට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම, සම්බුද්ධා හිඳුස ඇතිව නොවීය හැක. නැගගාත පරික්ෂණය සියලුම කරනු හා ආදිනට ගැන වැට්ටීමක නොමැති පදනම මත විය හැක. සේවාස්ථානයෙන් බැහැරව වුවද, එවැනිව් රහස්‍ය පරික්ෂණය සේවකයාගේ සාම්බුද්ධා ඇතිව දෙන කැමැත්ත මත විය යුතුය. පරික්ෂණය දැකි රහස්‍ය බව ඇතිව ප්‍රමාණාවත් සුදුසුක්ම් ඇති පුද්ගලයෙන් විසින් පෙන්න ඉටුකළ යුතුය.

8.1 සේවයට බඳවා ගැනීමේ හා සේවයේ ගොදවා ගැනීමේ තහනම.

එවැනිව් පරික්ෂණය සේවකට බඳවා ගැනීමේ හෝ නොකළවා සේවයේ යොදුමේ අවශ්‍ය කොන්දේසික නොවීය යුතුය රැකිකාව ආරම්භ කිරීමට පුරුවයෙහි හෝ සේවකයෙන් සඳහා නිතන පදනමක මත සිදු කෙරෙන්නාව යොග්‍යතාවය පිළිබඳ පරික්ෂණය වැනි සිරිත් පරිදි තෙකරෙන්නාව ක්‍රමන හෝ වෙළුන පරික්ෂණයක්ද අනිවාර්ය එවැනිව් පරික්ෂණයක අන්තර්ගත නොවීය යුතුය.

8.2 රක්ෂණ කාර්යය සඳහාව තහනම

- (අ) පාරිඛ සමාජ සංරක්ෂණ යෝජන ක්‍රම, කාමානන රක්ෂණ ඔර්ඩු, වෘත්තීය යෝජන ක්‍රම හා සෞඛ්‍ය රක්ෂණය සඳහා සුදුසුක්ම් ලැබීමට එවැනිව් පරික්ෂණය කොන්දේසියක නොවීය යුතුය.
- (ආ) රක්ෂණ සමාගම විසින් ඔම් සේවාස්ථානයක ආවර්ණය කිරීම හාරුගැනීම සඳහා එවැනිව් පරික්ෂණ පැවත්වීම කොන්දේසියක කර නොගත යුතුය. ඔවුන්ට සිය සිරිවැය හා ආදායම් අස්ථාලේන්තු හා ඔවුන්ගේ

ආයු ගෙහා විද්‍යාත්මක ගෙහායන් සාමාන්‍යය ජන සංඛ්‍යාව සඳහාටු ලබා ගත ඇති වසංගත රෝග විද්‍යාත්මක දත්ත මත පදනම් කරගත ඇති.

- (ඇ) සේවා ගෝරකයන් විසින් රක්ෂණ කාරකයන් සඳහා එවතේ කුමත පරික්ෂණයකටද ඉඩ තොදිය යුතු අතර, දෙනටමත ඔවුන් සතුව ඇති තොරතුරු රෙක්සිජනට තබා ගත යුතුය.

8.3 වසංගත රෝග විද්‍යාත්මක නිර්ක්ෂණය

විද්‍යාත්මක, පරයෝග්‍යනා පිළිබඳ ආචාරයටම විද්‍යාත්මක මූලධර්ම, වෘත්තීමය සාර්ථකරම හා පුද්ගල අයිතිවාසිකම් හා රහස්‍යභාවයේ ආරක්ෂාව අනුගමනය කරන්නේ නම්, සේවාස්ථානය නිරන්තරික තොලදී නිර්ක්ෂණ හෝ වසංගත රෝග විද්‍යාත්මක එවැනි පරික්ෂණය සිදුකළ ඇතිය. එවතේ පරික්ෂණයත කෙරෙන විට සේවකයන් හා සේවාගෝරකයන්ගෙන් ව්‍යුහය යුතුය. ඔවුන්ට දෙන්විය යුතුය. ලබාගත්තා තොරතුරු පුද්ගලයන්ට හෝ පුද්ගල ක්‍රියාකෘතිවලට වෙනස් ලෙස සැපුකිම් සඳහා යොදා තොගන්වුයේ. පරික්ෂණයේ ප්‍රතිඵල අනුව පුද්ගලයකුගේ එවැනි තත්ත්වය යොතු සහගත ලෙස දෙනුයෙනියි ඇතියාම ඇත්තම් එ පරික්ෂණය නිරන්තරික යැයි සැලකිය තොගිය.

8.4 ස්වේච්ඡා පරික්ෂණය

සේවකයන් සිය ක්‍රියාත්මකත්ම හෝ ස්වේච්ඡා පරික්ෂණ වැයි සටහනක කොටසක ලෙස හෝ පරික්ෂණයන්ට ඉදිරිපත් වන අවස්ථා නිවිය

හැක. සාමාන්‍යයෙන්, ස්වේච්ඡා පරික්ෂණ පැට්‍රොච්ච යුතුතේ සේවා ස්ථානයෙන් තොට ප්‍රා සේවා සේවා ස්ථානවලදීය. ප්‍රාථාවත් ගෙවෙන සේවා පවතී නම්, සේවකයෙන් ඉල්ලීම හා අවබෝධන ඇති බවිත, කිමිතේත අනුව, අවශ්‍ය නම් සේවක නියෝගීතකාගේ උපදෙස් අධිවිත, ස්වේච්ඡා පරික්ෂණ පැට්‍රොච්චම ප්‍රාථාවන. එය ඉවු කළ යුතුතේ ප්‍රාථාවත් සුදුසුකම් ඇති පුද්ගලයන් විසින් දැඩි රහස්‍ය හා තොරතුරු හේතු කිරීම පිළිබඳ අවශ්‍යතාවයන් පිළිඳුම්නය. සීම පරික්ෂණ ත්‍රියාවලයකම, එවිඳිවී පරික්ෂණයක ස්ථාවය හා අරමුණද පරික්ෂණයෙන් උගෝරන හා අපුයුරනද එහි ප්‍රතිඵල සේවකය කෙරෙහි බලපාන ආකාරයද තෝරු ගැනීම පහසු කරන මිග සේදුයට සංවේදී පුර්ව හා පූජාත පරික්ෂණ උපදෙශනය අතහාවශ්‍ය අංශයක විය යුතුය.

8.5 වෘත්තීය නිරාවරණයන් පසු පරික්ෂණ හා ප්‍රතිකාර

- (අ) මිනිස් ලේ, කාරිරික ග්‍රාමයන් හේ පරාත වෘත්ත නිරාවරණය වීමේ අවදානමක පවතී නම්, එවත් නිරාවරණ අවදානමද වෘත්තීය සිද්ධිත්ද පාලනය කිරීම් ත්‍රිය පරිභාවී සේවකානයේ පිළිවුලා තිබිය යුතුය.
- (ආ) සේවකානයෙන්, විෂට ලෙස ආකාරය වූ උවන මිනිස් ලේ, කාරිරික ග්‍රාමයන්, පරාත) වෘත්ත නිරාවරණය වීමේ අවදානමට ලක්ව පසු, එම සිද්ධිය ගැන ත්‍රිය කිරීමට, එහි ගෙවෙන ප්‍රතිච්ඡාකයන් එවිඳිවී පරික්ෂණයකට ලක්වීමේ සුදුසු බව, පූජාත නිරාවරණ රෝග වැළැකවීමේ තුම්බල ලබාගත හැකි තාවය ගැන වහාම උපදෙස් දී එවිත ගෙවෙන සේවාවකට ගොමු කළ යුතුය. අවදානම තක්සේරු

කිරීමකින් පසු, සේවක වත්දී ලබා ගැනීමේ කුදෙසුකම් හා අනුගමනය කළ යුතු ව්‍යාපෘති පිළිබඳ ඇතුළු සේවකයාගේ තෙත්තික අයිතින් පිළිබඳව වශිදුර මග පෙනවිය යුතුය.

9. රැකිබලා ගැනීම හා සහායවීම

එව්‍යායිස් / එඩිස් සම්බන්ධව ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී සහයෝගිතාව, රැකිබලාගැනීම හා සහායවීම සේවක්‍රාන්තයකට නිෂ්චිත මාරුගෝපදේශ අංශයන් වෙති. තම එව්‍යායිස් තත්ත්වය ශේෂිකර ඇති සේවකයන් සඳහා විවෘත බව, පිළිගැනීම හා සහාය දැක්වීමටද ඔවුන්ට එරෙහිව වෙනස් ලෙස සැලකීම හෝ නිත්දාවට පත්කිරීම හෝ සිදු නොවන බව තහවුරු කිරීමට දීර්ඝ ගැන්වීම් සන්නුජායක ඇති කළ යුතුය. එව්‍යායිස් / එඩිස් වසංගතයෙන් ගස්වා ස්ථානයට වන බලපෑම සහායුණු කිරීම සඳහා සේවක්‍රාන්ත විසින් ආසාදිත හෝ එහි බලපෑමට ලක්වූ සේවකයන්ට උපදේශනය මගින් හා වෙනත් සමාජ ආධාර තුළ මගින් සහාය වීමට අරමුණු කොට ගත යුතුය. සේවක්‍රාන්තයේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක සේවා ඇත්තේ නම්, කුදෙසු ප්‍රතිකාර සැපයිය යුතුය. මෙම සේවා තොමැනිනම්, එම සේවා ලබාගත හැකි බාහිර ස්ථාන සේවකයන්ට දැක්විය යුතුය. ලෙවෙනි සම්බන්ධතාවයන්ට, සේවකයන්ට එහිටු සිටින ඔවුන්ගේ ප්‍රවාශ කරාද විශ්වාසයන් ඔවුන්ගේ දරුවන් කරාද ලැගාවීමට ඇති හැකියාවේ වාසිය ඇත. රජයන්, සේවා යෝජකයන්, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන හා අනිකුත් අදාළ කොටස්කරුවන් අතර හ්‍රවා වශය සටහන් මගින් එමදායී සේවා සැපයුමද. වියදම අඩුවීමද සහතික කෙරේ.

9.1 අනෙකුත් බරපතල රෝගයන් සමගමු සමානත්වය

- (අ) එවැම්බී ලෝම් හා කායනික එකින් රෝගය සඳහා චෙනත් බරපතල රෝගයන්ට හා තත්ත්වයන්ට දැක්වන සැපුකිල්ලට තොඟු අවධානයක සේවාස්ථානයේදී දෙමින් පාලනය කළ යුතුය.
- (ආ) එවැම්බී/ එකින් වැළැඳුන සේවකයන්ට, චෙනත් බරපතල රෝගයන් ඇති සේවකයන්ට ප්‍රතිලාභ, සේවක වන්දී හා සැයෙන පරිදී වූ යේවාසික පහසුකම් ස්වර්යපයෙන් ලබාදෙන්නාවූ පහසුකම්වලට තොඟු ආකාරයෙන් සැලකිය යුතුය.
- (ඇ) යෝගී රැකියාවන් සඳහා සේවකයන් ටොඳුන මය ලෙස යෝගී තාවයෙන් සිටින තාක්තිල, ඔවුන්ට සාමාන්‍ය සේවා ආරක්ෂාව හා ස්ථාන මාරු හා උසස්වීම් සඳහා අවස්ථාවන් හිමිවිය යුතුය.

9.2 උපදේශනය

- (අ) සේවායේරකයන් විසින් එවැම්බී/ එකින් වැළැඳුන සේවකයන්ට, උපදේශන සඳහා, වන්නාභාරයෙන් පිටතවූ විශේෂයෙදී සේවා ශේෂ කාය ලබා ගැනීමට ශේෂ විශේෂයෙදී හා රජස්‍ය උපදේශන සේවා පිරිනමන්තේනම්, ආයතනයේම වෘත්තීය ආරක්ෂා හා යොඩන එකක ශේෂ චෙනත් සේවා ස්ථාන වැඩ සටහන හාවිතා කිරීමට උනත්ද කළ යුතුය.
- (ආ) මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, සේවා යොඩකයන් පහත දැක්වන ක්‍රියාවන් කෙරෙහි සැලකිම්තවිය යුතුය

- එව්‍යඩිවේ/ එඩිස් හා සම්බන්ධිත උපදේශකාය කෙරෙහි හා එ සඳහාවූ ප්‍රතිකාර කෙරෙහි විශේෂඥතාවයක ඇති දේශීය ප්‍රජාව හෝ කළුපය තුළවූ වෘත්තිකයන්, ස්වභාව්‍ය උපකාරක ක්‍රියාකාරී හා සේවාවන් හඳුනා ගැනීම.
 - එව්‍යඩිවේ/ එඩිස් වැළඳුන සේවකයන්ට ප්‍රයෝගනවත් විය හැකි, මෙදුන හා මෙදුන නොවන ගති ලක්ෂණයෙන් යුතු, ප්‍රජා මූලික සංවිධාන හඳුනා ගැනීම.
 - මෙතක් ප්‍රතිකාර ගෙන නැති සේවකයන්ට, ප්‍රාථමික විනිශ්චය හා ප්‍රතිකාර සඳහා ඔවුන්ගේ මෙදුනවර්තන වෙත හෝ සුදුසු කම් ලත සේවන යැක්වරුණ සපයන්නත් වෙත කාමට යෝජනා කිරීම. හෝ ඔවුන්ට එවැනි අයෙක් තැන්තම්, එවැනි අය කරා කාමට උපකාරීවීම.
- (ආ) සේවා යෝජකයන් විසින් එව්‍යඩිවේ/ එඩිස් වැළඳුන සේවකයන්ට අවම රාඛික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව, උපදේශකාය හා ප්‍රතිකාර සඳහා කාධාරණ කාල විරාම සපයයි යුතුය.
- (ඇ) උපදේශකාය සහාය සපයයි යුත්තේ සේවකයාට වියදමක දැඟීමට සිදු නොවන පරිදිය. එය ස්ථ්‍රීන් හා පුරුෂයන්ගේ වෙනස වූ අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලුවය යුතුය. එවැනි සහාය තහවුරු කිරීමේදී හා සැපයීමේදී, රජය, සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන හා අදාළ අනිත් කාවස්කරවන්ද සමඟ සම්බන්ධිකරණය සුදුසු විය හැක.
- (ඉ) ඉල්ලා සිටින්නෙන්ම එව්‍යඩිවේ/ එඩිස් වැළඳුන සේවකයුට වෘත්තික උපදේශකාය ලබා ගැනීම සඳහා සේවක තියෙකිතයන් සහාය විය යුතුය.

- (උ) උපදේශන යෝවා විසින් වන්නටස්ථාප ත සමාජ සංරක්ෂණ වධී සටහන් හා වෘත්තීය යෝගතාත්මක එව්‍යාපිත්/ එකිනෝ ගැන ත්‍රිකා කිරීමට උපකාර වන සං පිවාන කුසුලතා වශයෙන් සම්බන්ධව සේවකයන්ගේ අධිකිත් හා පුරිලාභ ගැන ඔවුන් දැනුවත් කළ යුතුය.
- (උ) එව්‍යාපිත් රෝගයට වෘත්තීය මට්ටම් නිරාවරණය වීමකදී සේවායෝගකයා විසින්, උපදේශන කාරුයය සඳහා, සේවකයන්ට සාධාරණ වැශෙන් සහිත විරාම කාලයක දිය යුතුය.

9.3 වෘත්තීය හා වෙනත් සෞඛ්‍ය සේවා

- (ඇ) සමහර සේවායෝගකයන් විසිරස බලපෑමට එරෙහි බෙශෙන් සේවකයන්ට සැපයිය හැකි තත්ත්වයක සිටිනු ඇතේ. සේවා ස්ථානයේ සෞඛ්‍ය සේවා ඇත්තම්, එවා රෝග හා අනෙකුත් සියලුම කොටසකරුවන්ගේ සහයෝගය ඇතිව, එව්‍යාපිත්/ එකිනෝ වැළැකවීමට හා පාලනය කිරීමටත් එව්‍යාපිත්/ එකිනෝ වැළැඳුන සේවකයන්ට සහය වීමටත්, හැකිතාක දුරට පුළුල සෞඛ්‍ය සේවා පෙළක සැපයිය යුතුය.
- (ඇ) මෙම සේවා වලට විසිරස බලපෑමට එරෙහි බෙශෙන් සැපයුම්, එව්‍යාපිත් ආක්‍රිත රෝග ලක්ෂණයන්ගේ සහනය ගෙනයාන පුරිකාර, පෝෂණය පිළිබඳ උපදේශනය හා අවිරෝධයන් මානසික පිළිනය මිතිල කිරීම හා මූංඩු සම්පූෂ්ණ ආකාරය හා ස්කෑරෝගය වැනි වඩා ප්‍රචාරන අවස්ථානුබුලට බෝවන රෝග සඳහා පිළියාවිද ඇතුළත් විය යුතුය.

9.4 සේව්‍යා උපකාරක හා ප්‍රජාමූලික කණ්ඩායම් සමග සම්බන්ධතා යෝගන්වු විටදී සේවායෝගකයන්, සේවකයන් හා වෘත්තීය සෞඛ්‍ය

සේවක මණ්ඩල විසින් වහනාරය ඇතුළත සේවන උපකාරක කොළඹයේ පිහිටුවේම ගෙවීමේ/ එකිස් බලපා ඇති සේවකයන්, පුරාවේ පිහිටි සේවන උපකාරක කොළඹයේ හා උපකාරක කොළඹයේ කෙරෙහි යොමු කිරීමට පහසුකම් සැලකිය යුතුය.

9.5 ප්‍රතිලාභ

- (අ) රජයන්, සමාජ සුවූලකරුවන් සමග කාකවිජ කරමින්, අනෙකුත් බවපතල රෝග කාරක සේවකයන්ට හිමිවන පහසුකම් තොඳසුම්, පාතිත නීති හා රෝගාක් යටෙන්වූ ප්‍රතිලාභ එවැයි/ එකිස් රෝග කාරක සේවකයන්ටද ලැබේ සහතික කළ යුතුය. එවැයි/ එකිස් රෝගයේ වර්ධනයේමේ හා වර්තනවර ඉස්මතුවේමේ හා හින්වීමේ ස්වභාවය ගත විශේෂ අවබාහය යොමු කර නම් ප්‍රතිලාභ විර්සාරට ප්‍රත්ත්වාගත ගාමී හැකිකාවන් සොයා බැලීය යුතුය.
- (ආ) සේවා යෝජකයන් හා ඔවුන්ගේ සංචිතය හා සේවකයන්ගේ සංචිත විසින් වැටුට යෝජනා තුම ඇතුළත, එවැයි/ එකිස් කාරක සේවකයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් අනුව පාතින ප්‍රතිලාභ යන්ත්‍රය ගැලීමේ, රජය සමග කටයුතු කළ යුතුය.

9.6 සමාජ සංරක්ෂණ ආවරණය

- (අ) රජයන්, සේවා යෝජකයන් හා සේවක සංචිතයන් එවැයි/ එකිස් කාරක සේවකයන් හා ඔවුන්ගේ පාතින සමාජ සංරක්ෂණ වයිසුවහන්වල හා වෘත්තීය යෝජනානුම්වල පුරුණ ආරක්ෂණීය ලබන බවට සහතික වීමට සැම පියවරක්ම ගත යුතුය. මෙය එවැයි/

එඩිස් අවදානමට ලක්වී ඇතයි අනුමාන කෙරෙන වෘත්තිය හා සමාජ කොළඹයෙහිවල සේවකයන්ට හා ඔවුන්ගේ පැවුල්වලටද අදාළ විය යුතුය.

- (ආ) මෙම වයිකරණය හා ගෝපනාගුම විසින් වෙනත බරපතල රෝගීන්ට සපයන්නාක ලෙන්, එව්‍යිඩ්/ එඩිස් කාරක රෝගීන්ටද සමාන ප්‍රතිලාභ සැපයිය යුතුය.

9.7 පුද්ගලික බව හා රහස්‍ය බව

- (ආ) රුපයන්, පුද්ගලික රක්ෂණ සමාගම් හා සේවා ගෝපකයන්, විසින් උපදේශනය, යොමුරුණාය, ප්‍රතිකාර හා ප්‍රතිලාභ ලබා ඇදී ය පිළිබඳ තොරතුරු ලෙන්ම, සේවකයන්ගේ ගෙවුනු දුර්තයන්ද රහස්‍යගතව තබා ගන්නා බවට හා 1985 (අංක 171 දුරුව) වෘත්තිය සෞඛ්‍ය සේවා නිරද්‍යුණෙකු ප්‍රකාරව මිස අන් අය අත්‍ය පත් තොකරනා බවට සහතික කළ යුතුය.

- (ආ) හාරකරුවන් හා සමාජ සංරක්ෂණ වයිකරණ හා වෘත්තිය ගෝපනා තුළ පරිභාළනය කරන්නන් වැනි තොවනි පරුණුයන්, සියලුම එව්‍යිඩ්/ එඩිස් ආශ්‍රිත තොරතුරු ලෙන්ම සේවකයන්ගේ ගෙවුනු දුර්තයන්ද. සේවකයන්ගේ පුද්ගලික දුර්ත ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ රාත්‍යාචාර කම්බරු සංවිධානයේ හාවිතයන් පිළිබඳ සංග්‍රහය හා අනුකූලව රහස්‍යගතව තබාගත යුතුය.

9.8 සේවකයන්ට හා පැවුල්වලට සහායවීමේ වැඩිහිටින්

- (ආ) වසංගතයේ ස්වභාවය ප්‍රකාරව, පැවුල්වල සාමාජිකයන් ලෙස සේවකයන් සඳහා වූ සේවා පරාසයක ඇතුළත කිරීමට හා ඔවුන්ගේ

පෙළුම්ල කාමාඩිකයන්ට උපකාරීවේ සඳහා යේටක ආධාර වැඩසටහන් ආරම්භ කිරීමට හා සුදුසු පරිදි ප්‍රථ්‍යා කිරීමට අවශ්‍යතාවයක් පවතී. එම සහායට සේවා රෝගකම ඇතුළතය. මෙය යේටකයන් හා ඔවුන්ගේ නියෝගීතයන් සමඟ කාකවිජා කරමින් කළයුතු අතර, විශේත සම්පත් හා අවශ්‍යතා අනුව රෝගන් හා අනෙකුත් අදාළ කොටස්කරුවන් සමඟ සහයෝගීව කළ හැකිය.

(ආ) එඩිස් ආණිත රෝගීන් බලා ගැනීම් කාර්යය වැඩි දායකත්වය දුරන්තේ කාමාන්තයන් ස්ථීන් බව එවැනි වැඩසටහන් මගින් සුදුනාගෙන යුතුය. එසේම, ඔවුන් විසින් ගැඩිනී කාන්තාවන්ගේ විශේෂීත අවශ්‍යතාවයන්ද පිළිගෙත යුතුය. ඔවුන්, එඩිස් නිසා දෙමාඩියන්ගෙන් කෙනෙක් හේ දෙදෙනාම හේ මිය ගිය පාසල ශැර කාමට හා රෝගියක යෙදීමට බල කෙරුණු හා මූතික සුරුක්මට වඩාත ගොදුරුවේමේ අවදානම ඇති ප්‍රමුණගේ අවශ්‍යතාවයන් ගැනුද ප්‍රතිචාර දැකිවිය යුතුය. මේ වැඩසටහන් ආයතනයේම විය හැක. තහනෙහා ව්‍යාපාරයට එ සඳහා කාමුෂිකව දායක විය හැක. එසේත් නැතිනම්, එම සේවා ස්වාධීන ව්‍යාපාරයකට තව ගිවිසුමකින් පැවරිය හැක.

(ඇ) පෙළු ආධාර වැඩසටහන්හි පහත සඳහන් කාර්යයන් ඇතුළත විය හැක.

- කානුකම්පිත නිවාසු
- තොරතුරු හා අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් වලට සහභාගිවේමට ආර්ථනා.

- සේවන උපකාරක ක්‍රියාකාරම් ඇතුළු ආධාර ක්‍රියාකාරම් වෙත ගොමු කිරීම.
- යැකියාව පාසල් ගාමට බාධාවක් තොටන පරිදි, සේවකයාට හෝ ප්‍රවාණ කාමාජිකයන්ට විකල්ප යැකියා සොයා ගැනීමට සේවක ප්‍රවාණවලට සහාය වීම.
- එඩිස් රෝගයෙන් දෙමාජිය එක්කෙනෙකු හෝ දෙයෙනාම හෝ මිය ගොස් ඇති ප්‍රමුණයෙන් හෝ තරුණාඇයයෙන් අවශ්‍යතාවන් සංස්කෘතිය සඳහා, සංවිධිත අධ්‍යාපනය, වෘත්තිය ප්‍රහුණුව හා ආධුනිකත්වය සඳහා උපකාර වීම වැනි වියේ ව්‍යුහ මාර්ග.
- සේවකයනෙන් දුරටත් යන පාසල්ද ඇතුළු, අදාළ සියලුම කොටස කරුවෙන් හෝ හා ප්‍රජාමුල්‍යික සංවිධාන සමග සම්බන්ධිකරුණාය.
- සැස් හෝ වතු මුළුන ආධාර
- රෝගය හා ගැපෙන්නන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධ මුළු ප්‍රශ්න කළමනාකරුණාය.
- නීතිමය තොරතුරු, උපදෙස් හා සහාය.
- රෝගයට අදාළ මුදල ප්‍රශ්න කළමනාකරුණාය, අන්තිම කැමරි පැහැදිලි විළියෙල කිරීම හා උරුවෙකම් සැලුසුම් කිරීම වැනි රෝගය

හා මරණයත් පිළිබඳ නීතිමය ක්‍රියා පිළිවෙත් අවබෝධ කර ගැනීමට සහාය.

- සමාජ සංරක්ෂණ වැධිසටහන් හා වෘත්තිය යෝජනා තුම ගැන ක්‍රියා කිරීමට පවුල්වලට උදුවුවීම.
- ගේවකයාට ලැබූ ශ්‍රී අන්තරිකාරී ගෛවේම් සපයීම්.
- අදාළ යෙන්තික හා සෞඛ්‍ය බලධාරීන් වෙත පවුල් යොමු කිරීම යො නිරදුෂීත බලධාරීන්ගේ ලයිස්තුවක ලබාදීම.

උපග්‍රහණවිය 1

වසංගතය හා එහි බලපෑම පිළිබඳ මුළුක කරනු

විවිධයි හා එක්ස් පිළිබඳ කරනු

එක්ස් රෝගයට සේතුවත්තාවූ මාතට ප්‍රතිශකති සිනතා වයිරයය (එම්ඩ්ස්ට්) සිරුරු ගුවයන්, මුළු විශේෂයෙන් ගේ, ගුණ බාතු, ස්ක්‍රේන් ගෙවියෙන් නිකුත්ත ගුව හා තනකිරී මුළුන්, සම්ඝ්‍යාය ටේ. සම්ඝ්‍යාය සිව් ආකාරයකින් සිදුවන බව කොකාගෙන ඇතේ. එනම්, ආකාදිත හුවුල්කරුවෙකු සමඟ අනාරක්ෂිතව ලිංගික සංවාසයෙ යෙදීමෙන් (වඩාත පොදු තුම්ය ලෙසයි) ගේ හා ගේ ආක්‍රිත දුවන මුළුන්, උදාහරණා ආකාදිත ගේ දීමෙන් හා අවයව හා පාතක බැඳු කිරීමෙන් ගෙව විෂේෂ සහිත එන්නත් කුටු හා සම පසාරකේරන උපකරණා හා මිත්‍යාලයෙන්: ගරහාෂයේදී හෝ උත්පත්තියේදී මෙයෙන් දුරටුව: හා මවිකිරී දීමෙන්, එම්ඩ්ස්ට් අනියම් ස්පර්ශ වේශිකින්, කැස්සෙන්, කිවිසීමෙන්, සිඛ ගැනීමෙන්, වයිකිල් හෝ සේදීම් පහසුකම් හුවුලු පාව්චරි කිරීමෙන්, ආකාදිත අයෙක් පරිභරණය කළ ආහාර ගැනීම් හාරන පාව්චරියෙන් ගෙව එව්‍යන්නක් ස්පර්ශකළ ආහාර පාන පරිග්‍රැහනයෙන් රෝග ගෝ ගොවී: මදුරුවෙන්ගෙන් හෝ වෙන ක්‍රමීන් දැක්සි කිරීමෙන් පැවිරෝන්ගේ නතේ.

එම්ඩ්ස්ට් සිරුරු ප්‍රතිශකති ත්‍රිකාවලිය දුරටු කරයි. එම්ට ආකාදාත වලට එරෙකිව සටන කිරීමට සිරුරුට අපහසුවේ. ආකාදාතයෙන් පසු පුද්ගලයකුට අවුරුදු 10 ක හෝ රාත් වයි කාලයක පිටත විය සැක. එම කාලයෙන් වයි කොටසකේදී රෝගය හෝ රෝග ලක්ෂණ මතු

තොටී. එහෙත්, එවිටත රෝගය වෙන අයට සම්පූජ්‍යය කිරීමේ හැකිකාව මුළුන්ත තියේ. මුළු එඩිස් ලක්ෂණ නම් දකි වෙශය, පාවනය, උපා, ආමතක වීම වැනි මානයික වෙනසකම්, බර අඩුවීම, තොත්තවත්ත කයේස, තැබෙන තැබෙන මතුවන තද දද, එරඹිස්, මුබයේ ආසාදන හා වන්‍යන්දී ගැට ඉදිමියි. පිළිකා, ලෙනිනජයිස්, නිචිලෝනිකා හා ක්ෂය රෝගය වැනි අවස්ථානුකුලට බුළුන රෝග සිරුරු දුරටත ප්‍රතිශක්ති බවේ වාසිය ගති. රෝගය වරින් වර දැඩිවන හා මෙිලුවන කාල සීමා ඇතෙන් එඩිස් සම්විටම මාරුන්තික බවේ. රෝගය සඳහා එන්නතක සෙවීම් පර්යුෂණ දැනුවත පැවතේ වෙතත්, තවම සාර්ථක ප්‍රතිඵල නැත. රෝගයේ ආක්‍රමණය මතදාළී කර පීටිය දික කරන වයිරස බලපෑමට එරෙහි බෙහෙත ඇතෙන් එවා දැනුව ඉතා මිල අධිකය. එහෙයින් බොඟ් රෝගීන්ට එවා ගැනීම අපහසුය. නමුත් තත්ත්වය සිංහලය වෙනස් මෙමත් පවතී. එවිඳියේ යනු බිඳුලිය හැකි වයිරසයකි. එයට පැවතිය හැකියෙක් සිම් තත්ත්ව කිපයක සටහේ පමණි. එයට ගැරුණට ඇතුළුවිය හැකියක් ස්වභාවිකව ගෙන් ස්ථාන තුළින් පමණක වන අතර, සිරුරු සම විදාහන කාමට එයට තුළුවන්ත. එමනිසා වැළැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ වයිරසය ඉදිරියෙන් බාධකයක් පිහිටුවීමියි, උදාහරණ වශයෙන් මිය ආවරන (කොන්ඩ්‍රො) හෝ අත්ලේස් හා (කුඩාසු විට) මූළුය වශයෙන් මෙනම විෂ්වීර රහිතවූ සම සිදුරු කරන උපකරණ එ පියවරයි. වයිරසය විරෝධනයෙන්, ගක්තිමත් සෝඛක හාවිතයෙන් හා ඉතා උඩුසුම් වතුරින් විනාශ බව. (පැහැරුව 11 බලනන)

ජන සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක හා ගුම් බලකායට වන බලපෑම

2000 වසර අවසානයේදී දශ ලක්ෂ 36 කට අධික පිටිසක එවිඳියේ/ එඩිස් රෝගීන් වූහ. ඉන් තුනෙන් දෙකක් පිටිවත වන්නේ උප සහාය

අප්‍රිකාවේය. දැන ලක්ෂ 22 කට ආසන්න පිරිසක එකින් යෝගයෙන මිය ගොස් ඇත. 2000 වකටර මාස 12 ඇතුළත ලොවපුරා මරණ සයනාව දැන ලක්ෂ 3 ක විය.

යෝගය සියලුම කළපයන්ට බලපායි: උප සහරානු අප්‍රිකාවේ එවැඩියේ/ එකින් කාරක වයිසිට් හා ප්‍රමා පිරිස දැන ලක්ෂ 25 ඉක්මවායි: අසියාවේ දැන ලක්ෂ 6 ට වයිය. ලබින ඇමරිකාවේ හා කැරිඳියන් පුද්ගලය දැන ලක්ෂ 2 කට ආසන්නය: උතුරු අමරිකාවේ දැන ලක්ෂයකට සහනම් අඩුය: බටිඹිර යුරෝපය දැන ලක්ෂ හාගයකි: නැගනහිර යුරෝපය හා මධ්‍යම අසියාවේ දැන ලක්ෂ තුන් කාලකට ආසන්නය: උතුරු අප්‍රිකාවේ හා මද පෙරදිග දැන ලක්ෂ හාගයකට ආසන්නය. සම්පූෂ්ඨය වනතාවූ ප්‍රමුඛ ආකාරය වෙනස්වත, කළපයන් ආසාදනය වනතාවූ අනුපාතිකයන්ගේ ඉහළ ගාමක් අත් විද්.

අප්‍රිකාවේ මූල රන සයනාව කෙරෙන් එකින් මරණවල ප්‍රති විපාකයන් පහැදිලිය. 2010 වනවිට 2% ක ට වයි පැවිරීමේ අනුපාතිකයක අති රටුවල 29 ක මූල රනසයනාව එකින් ගාත්‍රුනේ තම් රා වඩා දැන ලක්ෂ 50 කට වඩා ස්වළ්ප වයිට්මක පෙන්වනු ඇත. මින සේදය හා වයස අනුවද ප්‍රතිඵල බලපායි. බොහෝ රටුව මෙන පිරිමින්ට වඩා ස්ථීත්ව තරුණ වයසයේ ආසාදනය සිදුවේ. අප්‍රිකාවේ තව ආසාදනයන්ගේ හාගයකට වඩා ඇත්තේ ස්ථීත් අතරය. ශ්‍රී තයෙම අයහැන් ලෙස බලපෑමට ලක්ව ඇති පිරිස වයස අවුරුදු 15 - 49 අතර අයයි. එ අනුව මේ සැංචිජ්‍ය රන සයනාවේ දායකත්වය පවුලට, සමාජයට හා ආර්ථිකයට අනිමිට්වේ. ගොලියට, සේවකයන් දැන ලක්ෂ 20 කට වයි සයනාවක එවැඩියේ/ එකින් යෝගයෙන ගොදුරුව

අතැයි ප්‍රත්‍යන්තර කමිකරු සංචිතය අස්ථාලේන්තු කරයි. 2020 දී රෝගය ව්‍යාපෘති පැහැර ඇති රට්ටෙල ගුම් බලකායේ ප්‍රමාණය, එඩිස් ගොමැටිව තිබුණු නම් සිවින සංඛ්‍යාවට වඩා 10% ත් 30% අතර ප්‍රමාණයන් අඩුවනු ඇත. ප්‍රමාණ දැන ලක්ෂ 14 කෙතු දෙමාපියන්ගෙන් අයෙක හේ දෙදෙනාම සේ එම රෝගයෙන් මිය ගොස්ස. එම ප්‍රමාණයෙන් බහුතරයකට පාස්ල හරුණාමට හා රැකියා පොපර ඇතුළුම් සිදුවේ. ඉන් ප්‍රමාණය සිල්බිඩ ප්‍රශ්නය තිබුර වෙයි.

එව්‍යයිට්/ එඩිස්, රෝගී ප්‍රදූගලයන්ටද ඔවුන්ගේ ප්‍රවුත්තලටද මුළු මහත් ජනතාවටද අති විශාල බලපෑමක කරයි. බලපෑම, රෝගී ප්‍රවුත් කාමාතිකයන්ගේ බාල හා මහඟ යැයුත්තන් කෙරෙහි තදිනම බරපතල වේ. ප්‍රදූගල මට්ටමේ හා ප්‍රවුත් මට්ටමේ බලපෑම ස්ථානාන්තර මට්ටමේද වඩා වඩා ප්‍රතික ආර්ථිකයෙද පිළුබැඳු වෙයි. වසංගතය වයිකරන ලෝකයේ තොයෙක ආකාරයෙන් බලපායි. නිෂ්පාදනය අඩාල කිරීම, රැකියාවේද මෙනක මෙස සැලකීම, මිනින අස්ථානතා අයහැති කිරීම, ප්‍රමාණය බහුලවේම එ අතර වේ. මෙනත සිදුවේම් නම්, මානව ප්‍රාග්ධනය සඡන්වීම, සෞඛ්‍ය හා සමාජ සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘති ප්‍රියා මාරුග කෙරෙහිවූ පිසිනය පිසිනය හා වෘත්තිය ආරක්ෂාව හා සෞඛ්‍යය වෙත තරජනයක එම්ලවීමයි.

රෝගයට ගොදුරුවීමට දායකවන තත්ත්වයන්

සාමාන්‍ය සාධක

ආර්ථික, සමාජ හා සංස්කරණික අයිතිවා උල්ලාංශනය වන ස්ථානයන්හිදී ගෙන්ම සිවිල හා දැරුණාලතික බරමතා අමතක කර ඇති තැන්වලද

එඩිස් සාර්ථක ලෙස පැවිරෙයි. ආරථික පැනගත් ගත විට දිලිංග බව ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස අවධාරණය කළ යුතුය. නුගත්කම හා දුර්ජත්තුත් කොන්කිරීම නිසා ඔවුන් ආසාදුනයට ගොදුරුවේම වඩා නැඹුරු වෙති. දිලිංග බව තුවින් ස්ථින් හට ඇතිවන ඒඩනය නිසා සිය පවුල යෝගීයෙම ඔවුන් අනුරූපීත ම්‍යෘදු කාර්යයන්හි යෙදේ. පෝෂණය රැකිත ආහාර, අස්ථුටුදායක නිවාස නිසාද, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් තොමැතිවේම තිකාද එවිඳිවී ආසාදිත පුද්ගලයා එඩිස් අඩුත රෝගන්ට වඩාත ගොදුරුවිය හැකිවේ. සමාජ හා සංස්කෘතික පැනගත් බලැලීමේදී පුද්ගල හා සේවා සබඳතාවන්හි ඇති අසමානතා තුවින් අවද්‍යුත් සහිත අත්‍යුත් ම්‍යෘදු කාර්යයන් සඳහා යොමු කරයි. ආකල්ප හා හැකිරීම්ද අවද්‍යුතම වැඩි කරන සාධකයන් ලෙස සැලකිය යුතුය. අපිටු උපකරණ පරිගණක කරමින් බෙහෙත තහා තුලට වැළැලුම් මැලිඳිවී සම්පූජ්‍යය වේමට ඉඩ තිබේ. මතපැන් හා මතදුන වල අනිසි හාටිතය නිසා ආරක්ෂිතව ම්‍යෘදු හා අනුලෝ වැළැලීම් හැකිරීම්වල යොදීමට සාධාවත බවටද සාක්ෂි ඇත. එවිඳිවී/එඩිස් රෝගීන් අපකිර්තියට ලක්වීමේ හේතුව නිසා පුද්ගලයන් ස්වභාවිකවම රෝග ආසාදනය ශේෂ තොකිරීමට උත්සාහ ගතියි. එය රෝගය පැවත්සාමට උපකාරීවේ. සංස්කෘතික ඒඩනය හා රෝගය වසන් කිරීම නිසා ආසාදනය ප්‍රාදේශීයට හා ප්‍රාතික කොපමූල දුර පැතිර ඇදුදුයි දුන්ගැනීම සාගාව තබයි. එ නිසා ප්‍රජාවන් මෙන්ම පුද්ගලයන් සඳහා එලඳායි ප්‍රතිකර්ම සැලසුම් කිරීම වඩාත අපහසුව ඇත.

සිව්ල හා දේශපාලනික පාර්ශ්වයන් බලැලීමේදී, ගැටුමිකාර අවස්ථාවන්, තිරිය හා සාමය නිවුධීම, දුරවල තීති රාමු හා ව්‍යාච්‍යතා කිරීමේ සත්ත්‍යාල, හා එකතු සංවිධානය වීමේ හා කාමුකික කේවල කිරීමේ

අධිකිරීමට ඉඩ තොදීම පොදුවේ සංවර්ධනයට අභිතකරව බලපාන අතර, විශේෂිතව අත්තවශ්‍ය සේෂාඛ ප්‍රවර්ධන කිරීමේ ක්‍රියා මාරුගම්පලට බාධාවක බව පෙනී යයි. බොහෝ රටවල, න්‍යා බරින් හා ව්‍යුත්තාත්මක ගැලුම්වලින් එවකටත් දුරවලෝ ඇති, සම්පත් සිනවු සේෂාඛ පද්ධතින් හට අවශ්‍ය රැකවරණය හෝ වැළැක්වීම කළ තොගයි.

සාරාංශ කොට දක්වනොත්, ලෙනස් ලෙස සැළුකීමේ වාතාවරණයන් මානව අධිකිරීම් ගෙන ගරුත්වයක තොමැතිවීමත් නිසා සේවකයන් ආසාදන්යට වඩාත ගෙයුරුවන් බවද එස්ස් ගෙන කොස් ක්‍රියා කළ යුතුදයි අසරනා වන බවද කිව හැක. මන්දයන් ඔවුන්ට සැවෙච්ඡා පරික්ෂණ, උපයුෂණය, ප්‍රතිකාර හෝ සහාය ලබා ගනීම අපහසු බවේති. එස්ස්ම ඔවුන්ට උපයුෂ්‍ය හා වැළැක්වීමේ වන්පාරවලට සහභාගිවීමට ද තොගයිවේ.

නිෂ්පාත සේවක ක්‍රියාජ්‍යම් සඳහා ආසාදන්ය වීමේ අවදානම වයි කරන්නාවූ සාධක

ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය වනුයේ වෘත්තීය තොට හැකිරීම් රටාව වුවද, සමහර වර්ගවල රැකියා තත්ත්වයන් ආසාදන්ය වීමේ අවදානම වයි කිරීමේ විශාල බලපෑමකින් යුතුත් බව පෙනේ. පහත ලැයිස්තුව එවා දක්වයි.

- ජංගම ස්වභාවයේ රැකියා විශේෂයන් නිතරම ගමන් යෙදීය යුතු හා හාර්ගාව / පුරුෂයා හෝ සහකරුවාගෙන් ඇත්ත ජීවත වීමට සිදුවන රැකියාවන්:

- සීමිත සමාජ ආනුය හා සීමිත සෞඛ්‍ය පහසුකම් ඇති තුශේලිය වශයෙන් තුදුකලාවූ පරිසරයක රැකියාවන්:
- පිරිමින් පමණක නියමේ රැකියාවන් හා පිරිමින් අතරවූ නේවාසික තත්ත්වයන්:
- සේවකයට ආසාදනයට එරෙහිව ආරක්ෂක පියවර ගත නොහැකි අවස්ථා ඇති රැකියා:
- ගැහැණු සුඡ්‍යතරයක වන්නාව පිරිමි ආධිපතියක ඇත්තාවූ රැකියා :
- මිනිස රැඩිරය, රැඩිරය ආණිත උවන හා අනෙකුත් කාරීරක ගුවයන් ස්පර්ශන හා ඉදිකුටු ඇතිමේ තුවාල හා ආසාදනය වූ ලේ වලට තිරාවර්ජාය ව්‍යුත් සමස්ථ පුරුව ප්‍රවේශීලිවීමේ කුම අනුගමනය නොකිරීමද සහ / හෝ උපකරණ ප්‍රමාණවත් නොවීමද යන වෘත්තීය අවදානම් තත්වයන් ඇති රැකියාවන්.

මෙම ලයිස්තුවට "වයි නොකරනු" තත්වයන්ද එක කළ හැක. එවා මෙයේ - හිත්ම සුඡ්‍ය ආදායමක බලාපොරොත්තුවන් නාගේරික මධ්‍යස්ථානවල රෙක්වන රැකියා නැති සේවකයන් (එම්ඩ්‍රික්‍රි වල බලපෑමේ ජීඩ්නය තිරාවර්ජ වේ තැන්තම් එයේම වයි නොකරන හා තමා ඇත්තැර දුමා ඇතැයි සිතන අවත්ත්වුවන් හා අනාජ කදුවරු වාසින්. මිනින ක්‍රියාවලට ගොමුවීමට හෝ බලන් එවාට ගොදා ගැනීමට ඉඩ ඇත. එවතින් තත්වයක සිටින තනිවූ මේවරු විශේෂයන් සඳහන කළ හැකිය)

අසංවිධිත අංශයේ සේවකයන් විශේෂයන්හිම් එඩිස් රෝගයේ ප්‍රතිච්ඡාලක වලට ගෞදරු විය හැක. මතදී? පළමුව, සංවිධිත රැකිඛාවන්හි සේවකයන්ට ලැබෙන සෞඛ්‍ය ප්‍රස්ථාපන හෝ සමාජ ආරක්ෂණිය ප්‍රතිච්ඡාල කරා සාමාන්‍යයන් අසංවිධිත සේවකයන්ට ප්‍රවේශවී විය. දෙවනුව, ඔවුන්ගේ කාලයෙනු මූල්‍ය ආරක්ෂණිව මත පැදනම් වූ හෝ එය කරා යොමුවූ එකක් වනුයේ කාලානුරුකිනි: තෙවනුව, ඔවුන්ගේ කාර්යය කෙටි කාලීන හා අවදානම් ස්වරුපී නිසා, කාර්යය ස්ථානයන් බැහැර කාලී ප්‍රතිඵ්‍යුලය වනුයේ වෙළඳුම හෝ නිෂ්පාදනයන් ලැබෙන ආදායම අයිතිවීමයි. අසංවිධිත වන්‍යාපාරවල එක සේවකයෙකු හෝ රිට වැඩි ගෙවන තුළ අයිතිවීම බරපතල ප්‍රශ්නයක්ව, වන්‍යාපාරය බිඳ වැශීම පවා ඉඩ ඇත. අයිතිකරු හට එම්බැයිස් වැළඳී, ගිණවා මිය ගියහෙත් වන්‍යාපාරයේ ප්‍රශ්නය ප්‍රතිකාර, රැකිවර්ණය හා අවමගුල් බර පන සඳහා වැයි, ඉදිරි ප්‍රති ආයෝජන අයා හිටු ඇත. වස්තු හාගත්ත්වය ඇතිවී සේවකයන් හා පවුල් සාමාජිකයන් අසර්ණ වනු ඇත. ගුම්ය අසංවිධිත අංශයේ, රැකිවලා ගැනීමේ කාර්ය හාරයේ ප්‍රතිඵ්‍යුලය ලෙස ශ්‍රීමද බෙළඟුවේ කාලීකාරික කාර්යයන්හි ඉවත්වේ. එ අතර, එඩිස් නිසා වන ශ්‍රී අයිතිවීලෙන් ආහාර නිෂ්පාදනය ප්‍රතිඵ්‍යුල වැශී දිගු කාලීන ආහාර රැකිවිරෝධ පහළ යයි. සමස්තයක වශයෙන් ගතවිට, සර්පිලකාර ලෙස පහත වැශෙන ආරක්ෂණය ආදිනව අසංවිධිත වන්‍යාපාරයන්ට වඩාත් දැයෙන්. මෙහිදී මේ රාවාට මතුවේ. - පාරිභාගිකයන් මිය ගත්ම වෙළඳපාල සංකීර්ණය වේ. නැතහෙත් සෞඛ්‍ය ප්‍රතිකාර හා රැකිවලාගැනීමේ වියදුම් නිසා, අවම වශයකළ හැකි ආදායමක් පවත්වා ගතියි.

1991 ප්‍රත්‍යන්තර ක්‍රියා සම්ලිලනයට රා. ක්‍රි. කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාලරුගා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තාව අනුව, අසංව්ධිත ආංශය සත්ත්‍යාන හැඳුනුවන්හේ දිගුවුවන රට්ටේ නාගරික පුද්ගල ස්වාධීන හා ස්වංස සේවා නිශ්චයා නිශ්චයා ගෙන විශාල වශයෙන් සැදුන හාජ්‍ය හා සේවා නිශ්චයා කරන්නාවූ හා බෙදා හරින ඉතා කුඩා පරිමාවයෙන් එකකින්ය. ඉන් සම්හරක් පවුලේ ගුම්ය සහ/ හෝ තුළේ සේවකයෙන් හෝ ආඩුනිකයෙන් ස්වාධී දැනෙක ගොදා ගෙනිනි. එවා ඉතා සුළු ප්‍රාග්ධනයකින් හෝ තිසිල ප්‍රාග්ධනයක් නොමැතිව පැවත්වේ. ඉතා පහළ මට්ටම් තාක්ෂණය සහ දක්ෂතා උපයෝගී කරගනී. එහෙයින් එවා ක්‍රියාත්මක වන්නේ පහළ මට්ටම් එප්පායි එප්පායිනාවයිනි. සාමාන්‍යයෙන් එයින් ලබා ගෙනුයේ ඉතා පහත මෙන්ම අනුමත ආදායමිය. එවායේ සේවකයෙන්ගේ රැකියාවන්ද ඉතාමත් අස්ථාවර වේ. බොහෝවේ එවා මියාපදිංචි කර තැත. නිල සංඛ්‍යා ලේඛන වල වාර්තා කර තැත. එහෙයින් අසංව්ධිතය. ඔවුන්ට සංවිධානයා වෙළඳ පොලුකුට, යාය දැන ආයතනයකට, සංව්ධිත අධ්‍යාපන හෝ පුහුණු ආයතනයකට හෝ රැසේ සේවාවන් හා පහසුකම් රැස්කට ඉතා සුළු ප්‍රාව්‍යායක ඇත. තැන්ත් ප්‍රාව්‍යායක නොමැත. එවාට රැසේ පිළිගැනීමක්, සහායක හෝ තියාමනයක් නොමැත. අවස්ථාවුකුම්, පමණක් ඔවුන්ට නිතර නිතියේ රාමුවෙන් පිට පැන ක්‍රියා කිරීමට බලපෑම් සිදුවේ. ඔවුන් මියාපදිංචි වී නිතියේ සම් සම් අවශ්‍යතාවයන් ඉවු කරන්නේ වුවද ඔවුහු තිරාකාසයෙන්ම සාමාජ සංඛ්‍යායෙන්, ක්‍රියා නිතිරිතිවාලුන් හා සේවා ස්ථානයේ ආරක්ෂක පියවර වෙළු බැහැර කෙරෙන්න. අසංව්ධිත ආංශයේ නිශ්චයා වුවන්ගේ අසංව්ධිත ප්‍රාදේශීය සංවිධාන පැවත්මේ ඉඩ ඇත්වුවද) ඔවුන්, බොහෝ විට වෘත්තිය සම්තිවල හා සේවා

යෝජක සංචිඛෙන්වල විෂය පරියාන්ත ආවරණය නොවේ. ජා. කම්. සම්බ්‍රිත්‍යනයේ The dilemma of the informal sector, නම් පොත (1971) 78 ටෙනි සයිඩ් චාරුස්, චාරතාව 1 (1), 4 වන පිටුව (ගැඹුරු පෙළ)

මිංග හේදය අනුවතු මානය

ගොඹරැවීම හා බලපෑම අතින් එව්‍යික්වී/ එකින් ස්ථීරත්ව හා පුරුෂයන්ට වෙනස් ලෙස බලපානු ලබයි. ස්ථීර පිරිමිත්ව වඩා ආකාදනයට ගොඹරැවීමට ලක් කෙරෙන පිට විද්‍යාත්මක කාබක ඇත. කාන්තාවත් පිළිබඳ තත්ත්වයේ ව්‍යුහාත්මක අසමානතා නිසා ආකාදනය වැළැක්වීමේ පියවර ගැනීමට ඔවුන්ට අපහසුය. එසේම, ඔවුන්ගේ එකින් රෝගයේ බලපෑම නිවිර වේ.

- බොහෝ ස්ථීර විවාහයේදී ශේ සඛැදනාවලදී තමන් මිංගිකව හා ආර්ථික පුරුෂයාට සටත්වූ තත්ත්වයක අත්විදී. එහෙයින් ඔවුන් ආරක්ෂිත මිංගික කාර්යයන් විවිධ ගැනීමට ශේ අනාරක්ෂිත මිංගික කාර්යයන් ප්‍රවිත්තාව කිරීමට අපොගාසන්වාමී.
- දේවාස්ථානයේ බල අසමතාවය ස්ථීර මිංගික හිංසනය පිළිබඳ තරජනයන්ට අනාවරණය කරයි.
- දිලිංග්‍ය එකින් වලට ගොඹරැවීම පිළිබඳ පිළිගත කාබකයක වන අතර ලෙස දිලින්දනයේ බුළතරය ස්ථීර රෙති: දිලිංග්‍ය එකින් අරභුදය තුළ බොහෝවිට ගෙහෙනු දරවා පාසලෙන් ඉවත්

කර ගති. නැත්තම් බලාත් ගුම්යට හෝ ලිංගික ආපවාරයට ඇයට අලෙවි කරනු ලබයි.

- වැළැකවේලේ පණිව්‍ය කරා ස්ත්‍රීනගේ ප්‍රශ්නය තුළත්තම නිසා අයිතිර. තුළත්ත කම ලොව පුරු පුරුණයන්ට වඩා ස්ත්‍රීනට බලපාන්තාවූ තත්ත්වයකි. සම්ජර රටවල බොගෝවිට එය දෙගුණායක වේ .
- ස්ත්‍රීහු රටවල් ඇතුළත සාකුම්ඩිකයන්ගේ සැහැන කොටසක වෙති. ප්‍රමුණද සමග ගත්විට ඔවුන් අනුපා පිරිසෙන් තුළ කාලකට වැඩි සංඛ්‍යාවක වේ. මේ තත්ත්වයන් දැකම සාමාන්‍යයට වැඩි එව්‍යායි ආකාදානය වේලේ අවදානම ඇති ජ්‍යා වෙති. යුද්ධය අවස්ථාවන්හිදී සහන් වැළැන පාර්ශ්වයන් විසින් ස්ත්‍රීන තුමානුඩුවට දුෂ්චාර කිරීමේ අවස්ථාවන් වැඩිවෙමින් පවති.
- එව්‍යායි ආකාදානය වූ ප්‍රවාශ සාමාජිකයන් හා ප්‍රජාවේ සාමාජිකයන් රැකිලු ගැනීම් බර පැවරෙන්නේ බොගෝවිට ස්ත්‍රීනට හා ගැහැණු ලුමුන්ටය. ඉන් ඔවුන්ගේ වැඩි කොටස වැඩිවන අතර අදායී උපයාගැනීම් හා පාස්ල ගාමේ අවස්ථා හීන්වී යයි.
- ලිංගික ලක්ෂණ, උරුමය, හාරකාරත්වය හා තඩිතතුව පිළිබඳ නීතිවලින් අදාළක වන්නේ, සිය සහකරුවා මිය ගිය හෝ ඔවුන් එව්‍යායි කාරකයන් යයි අත්හර දමනු ලැබු/ එව්‍යායි/ එඩිස් සමග පිටතවන ස්ත්‍රීනට මූලන ආරක්ෂාව හා ආර්ථික

අවස්ථා අනිම් වන බවයි. මේ නිසා, ඔවුනු "යැයිලිම් මාරුගයක ලෙස වූ මිංගින කාරුයයට" තළුවෙටි. ගැහැණු දරුවෙන විශේෂයෙන් වානිජමය මිංගින සුරාකුමට ගොදුරුවේමේ තත්ත්වයන් පවති.

- විශේෂයෙන ගුමීය පරිසරයන්හිදී එකිනෝ ආක්‍රිතව වන සමාජයේය අඛණ්ඩතිය සමාජයන් පිටමා කිරීම, පිරිමිනට වඩා ස්ථ්‍රීන්ට වශේෂන බව අධ්‍යයනයන්ගෙන් පෙනී ගොස් ඇත. ඒ අනුව ඔවුනු පිළිබුලට ලක්වෙටි. කොන් වෙති. මේ නිසාද ඔවුන් පැවතීම සඳහා මිංගින කාරුයයට ගොමුවේම් පිඩිනය නැවත ඉහළ යනු ලබයි.
- ස්ථ්‍රීන් විසින් ඉටු කරනු ලබන ගොවීම් සහිත රැකියා හෝ එසේ තොටිලිගත රැකියා එකිනෝ නිසා වඩා පහසුවෙන කඩාකත්පළ වෙති: උදාහරණය : සමාජ ආරක්ෂණාය හෝ වෘත්තීය සෞඛ්‍ය ප්‍රතිලාභ කිසිවක නැවි අසංවිධිත අංශයේ ප්‍රමුඛ සේවක පිරිස ස්ථ්‍රීන්ය.
- සමාජ ආරක්ෂණායෙන් හෝ වෘත්තීය හා සම්බන්ධිත සෞඛ්‍ය ප්‍රතිලාභ වෙතින් ආවරණය වී ඇත්තේ පිරිමිනට වඩා අඩු ස්ථ්‍රීන් සංඛ්‍යාවකි.
- පිරිමි නිතරම පුරුෂාකාර භැකිරීම පිළිබඳ සම්මත අදහස්වල හා බෝරුතාවල ගොදුරු බවට පත්වන අතර, ඒ අනුව ඔවුනු අනාරක්ෂිත සහ/ හෝ අකම්තෙන් ඉඩ දෙන මිංගින කාරුයයට ගොමු වෙති.

- රෝග අවදානම ඇති සේවක වර්ග රාජ්‍යකම් පිරිමි නියෝජනය ඉතා අඩිකය. ඔවුන් සිය සේවා තත්ත්වයන් අනුව අනාරක්ෂිත සම්මාජික වර්යාවට නිරාවරණය වේමට ඉස් ඇත.
- ස්ථීර හා පුරුෂෙන් අතර පාරින බල සබඳතාවයන් අනුව, එව්‍යාපික්/ එකිනෝ වැළැක්වීම හා එය ගැන බ්‍රිතානාර යනුවෙනුයේ සම්බන්ධ වගකීමක් ඇති ආකෘති පිළිපූරා ගැනීම හා එ කාර්ය දැරීමක කිරීම පිළිබඳව ඉතා වැඳුගෙන් කාර්ය හාරියක පිරිමින්ට රිකි.

උපගුන්වී 11

සේවා ස්ථානයනුල රෝග බොටිම පාලනය කිරීම

අ) ලේ හා ගාරීරික ග්‍රූවයන් පිළිබඳ සමස්ථ පුරුව ප්‍රවේශීයිලි ත්‍රියාමාරුග
සමස්ථ පුරුව ප්‍රවේශීයි ත්‍රියා මාරුග" ගනුවෙන්ද, "ප්‍රමිතිගත ප්‍රවේශීයි
ත්‍රියා මාරුග" ගනුවෙන්ද හැඳින්වෙන) මුම්බම සකස කර ඇත්තේ
1985 දී රෝග පාලනය හා වෘෂ්මක්ෂීම පිළිබඳවූ එකසත් ජනපුදු
මධ්‍යස්ථාන විසින්ය. එසේ කර ඇත්තේ බොහෝ ලෙසට එවිඳිස්/
එඩිස් වසංගතය නිකාත රෝගල සේවක මණ්ඩල ලේ මගින් ඇතිවන
ආකාදනයන්ගේන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ තව තුළුපායන්ගේ හඳුස්
අවශ්‍යතාවය නිකාතය. එ තව ප්‍රවේශීයන්, ප්‍රථම වතාවට, ඔවුන්ග
අනුමාතිය රෝග ආකාදන තත්ත්වය ගැන තොසප්පකා සියලුම දැනා
වෙත ලේ හා ගාරීරික ග්‍රූවයන් ගැනවූ පුරුව ප්‍රවේශීයිකාරී ත්‍රියා
මාරුග සමස්ථ වශයෙන් අදාළ කිරීම අවධාරණය කර ඇත.

සමස්ථ පුරුව ප්‍රවේශීයිකාරී ත්‍රියා මාරුග ලේ මගින් රැගෙන යන්නාවූ
වනාධි ජනක අවදානම අවමකිරීමට, සෑම රෝගියෙකුම සෑම
අවස්ථාවකම හාවිතා කළ යුතු බොටිම පාලනය කරන හාවිතයන්
පිළිබඳ සරල ප්‍රමිතින වෙති. සමස්ථ පුරුව ප්‍රවේශීයිලි ත්‍රියා
මාරුග වළට ඇයත්වන්ගේ

- තියුණු උපකරණ (ග්‍රැදුකුට ශේ වෙනත තියුණු ද්‍රව්‍ය) ප්‍රවේශීයිත
පරිභරණය කිරීම හා බැහැර කිරීම.

- සම් කාර්යයකට පෙර හා පසුව අත් සේලීම.
 - ගේ හා ටෙනත් කාරිරික ග්‍රාවයන් සපුරා ස්පර්ශ කිරීමේදී අත් ආවරණ, කිඹා හා මුහුණු වශේම අදි ආරක්ෂක බාධක හැටිය.
 - ගේ හා කාරිරික ග්‍රාවයන් මුශ්‍රු අපද්‍රව්‍ය ආරක්ෂකාකාරීව බැහැර කිරීම.
 - උපකරණ හා අපවිතුවු තෙවම් ආදිය නිසි පරිදි විෂේෂ හරහාය කිරීම හා
 - කිලට් වූ රේඛ් නිසි පරිදි පරිගරහාය කිරීමය.
- අ) ආකාදනය පාලනය කිරීම පිළිබඳ තොරාගත් මග පෙන්වීම් හා සමස්ථ පුරුව පුව්වේ වීමේ ක්‍රියා මාරුග.

Bednarsh, H.S; Eklund, K.J.: "Infection control: Universal precautions reconsidered", in American Dental Hygienists' Association: Access (Chicago, 1995) vol. 11, no 1.

Centers for Disease Control and Prevention (CDC)/ national Center for HIV, STD and TB Prevention/ Division of HIV/ AIDS Prevention: Preventing occupational HIV transmission to health care workers (updated June, 1999)

South African Law Commission: Aspects of the law relating to AIDS (Project No. 85): Universal workplace infection control measures (Universal Precautions) (1997)

WHO : WHO guidelines on AIDS and first aid in the workplace, WHO AIDS series 7 (Geneva, 1990)

WHO/ UNAIDS/ ICN (International Council of Nurses): HIV and the workplace and Universal Precautions, Fact sheets on HIV/ AIDS for nurses and midwives (Geneva, 2000)

උපගුන්වය 111

එච්ජිවී/ එඩිස සම්බන්ධ සේවාස්ථාන ප්‍රතිපත්තියක සැලසුම් කිරීම හා ඩියාත්මක කිරීම සඳහා හිටුවරදී බැලීමේ ලයිස්තුවක

සේවා ගෝරකායන, සේවකයන හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන විසින් සේවා ගෝරකායන්ගේ හා සේවකයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන හා එවා තුළනය කරන්නාවූ එච්ජිවී/ එඩිස ප්‍රතිපත්තියක සංවර්ධනය කිරීමට බනාත්මකව සැලකීම්මත ලෙස සහාය විය යුතුය. ඉහළ මට්ටමේ කැපීම් ආතිත, එකී ප්‍රතිපත්තිය. එච්ජිවී/ එඩිස පාලනය කළ යුත්තේ කෙසේදිය පොදුවේ ප්‍රජාවට ආදර්ශයක විය යුතුය. මෙම සංග්‍රහයේ 6 - 9 ජේදයන්හි සංවර්ධනය කොට ඇති මෙම ප්‍රතිපත්තියේ මුළුකාංග එච්ජිවී/ එඩිස සම්බන්ධ තොරතුරු හා එය සම්පූජ්‍යය වන අයුරා: පුද්ගලික අවදානම හා ඉඩ ප්‍රස්ථා සඡනය තුළුපා ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිළිබඳ කරුණු අවබෝධ කිරීම නාලාම් සඳහා අධ්‍යාපනික පිළුවරවල්, හැකිරීමේ වෙනසක් සඳහා දිරීමත් කෙරෙන හා සහාය වෙන ප්‍රායෝගික වැළැක්වීමේ පිළුවරවල්: එච්ජිවී/ එඩිස වැළඳී ඇත්තේ සේවකයාට වුවත් ඔහුගේ ප්‍රවාශ සාමාජිකයෙකුට වුවත් සේවකයාට රැකවරජාය හා සහාය සැපයෙන පිළුවරවල්: සහ සේවාස්ථානයේ වන්නාවූ මොනයම් විදිගේ අවශ්‍යතාවක ශේ වෙනස්සෙස සැලකීමක සඳහා ගුන්න ලෙසුව දාර සිරීමක පිළිබඳ මුළුධර්මයන්ද ඇතුළත් කෙරේ.

ප්‍රතිපත්තියක හා වැයිසටහනක සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන පිළුවරවල් හර වරදී බැලීමේ ලයිස්තුවක ලෙස හාවිතා කළ හැක.

- * ඉහළ කළමනාකරණයේ නියෝගීතයන්, අධීක්ෂකයන්, සේවකයන්, වෘත්තීය සම්බ්ධා මානව සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රභුතු දෙපාර්තමේන්තුව, කාර්මික සභාදතා ජිතකය, වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතා කම්ටුව හා ඔවුන් කම්ටිනම් එඩික් වැළඳුන පුද්ගලයන්ගේන්ද සමන්විත එව්ඥයි/ එඩික් කම්ටුවක පිහිටුවීම.
- * කම්ටුව සිය කාර්ය නියමයන්, තීරණ ගැනීමේ බලපෑම හා වගකීම් තීරණය කරයි.
- * පාතික නීති හා වන්ඩාභාරයට එවායේ බලපෑම ගනු වීමරණය කිරීම.
- * කම්ටුව, රුසියන මූලික මට්ටමේ අධ්‍යනයන් මගින්, එව්ඥයි වසයගත මගින් සේවකාන්තායට කරන්නාවූ බලපෑම හා රෝගය වැළඳුන හෝ එක් බලපෑමට ලක්වූ සේවකයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් තක්සේරු කිරීම.
- * කම්ටුව දැනටමත් පවතින සෞඛ්‍ය හා තොරතුරු සේවාවන්, සේවා ස්ථානයේ හා ප්‍රයුජයේ ප්‍රජාව තුළද පිහිටුවයි.
- * කම්ටුව ප්‍රතිපත්ති කෙුම්පත සකස් කරයි. ඇදහස් දැක්වීම පිහිටි එය බෙදා හැර පසුව සංශෝධනය කර, සම්මත කර ගනී.

- * කම්පුව, අවශ්‍ය තම් වන්තාරායන් බැහැර අරමුදල සොයුම්ත හා ප්‍රයේෂණය ප්‍රපාට සතුව ඇති ප්‍රව්‍යන් සම්පත් හඳුන්වමින්, අයවශය ලේඛනයක සම්පාදනය කරයි.
- * කම්පුව, ප්‍රතිපත්තිය ත්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, කාලස්ථාන ද වගකීම් පැවරීමද සහිතව ත්‍රියාත්මක සැලැස්ම පිහිටුවයි.
- * දැන්වීම් ප්‍රවරු, තපෑල, පඩිපතේ සටහන්, විශේෂ රැස්වීම්, සේවයට බදාවා ගනීමේ පාදාමාල, ප්‍රහුණු සම්බන්ධා ආදිය මගින් ප්‍රතිපත්තිය හා ත්‍රියාත්මක සැලැස්ම ප්‍රජා ලෙස ප්‍රවාරය කරනු ලැබේ.
- * ප්‍රතිපත්තියේ බලපෑම පිළිබඳව කම්පුව විසින් අධික්ෂණය කෙරේ.
- * කම්පුව, වයිරසය හා සේවා ස්ථානයට වන්නාවූ එහි බලපෑම පිළිබඳව අභ්‍යන්තර අධික්ෂණය හා බාහිර තොරතුරු මත, තිරතුරුවම ප්‍රතිපත්තිය සමාලුවනය කරයි.

ඉහත විස්තර කළුවූ සෑම පියවරක්ම, තිරසාර ලෙස නොකඩවා ඉදිරියට ගෙන යන අයුරින් සැලසුම්කළුවූ, ත්‍රියාත්මක හා අධික්ෂණය කළුවූ පරිපූර්ණ වනවකාශීක ප්‍රතිපත්තියක තුළට එකාබද්ධ කළ යුතුය.

